Πρὸς Κορινθίους Α

Παύλος κλητὸς¹ ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ διὰ 1 θελήματος θεοῦ, καὶ Σωσθένης² ὁ ἀδελφός, τῆ 2 ἐκκλησία τοῦ θεοῦ τῆ οὖση ἐν Κορίνθω,³ ἡγιασμένοις ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, κλητοῖς¹ ἀγίοις, σὺν πᾶσιν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ ἐν παντὶ τόπω, αὐτῶν τε καὶ ἡμῶν: χάρις 3 ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.

Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἐπὶ τῷ 4 χάριτι τοῦ θεοῦ τῷ δοθείσῃ ὑμῖν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ: ὅτι 5 ἐν παντὶ ἐπλουτίσθητε⁴ ἐν αὐτῷ, ἐν παντὶ λόγῳ καὶ πάσῃ γνώσει, καθὼς τὸ μαρτύριον⁵ τοῦ χριστοῦ 6 ἐβεβαιώθη⁶ ἐν ὑμῖν: ὥστε ὑμᾶς μὴ ὑστερεῖσθαι² ἐν 7 μηδενὶ χαρίσματι, δἀπεκδεχομένους τὴν ἀποκάλυψιν

https://biblicaltext.com

¹ κλητός, called, summoned. ² Σωσθένης, ους, ό, Sosthenes. ³ Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ⁴ πλουτίζω, enrich, make wealthy. ⁵ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ⁶ βεβαιόω, confirm, secure. ⁷ ὑστερέω, lack, need. ⁸ χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ⁹ ἀπεκδέχομαι, await eagerly, expect eagerly. ¹⁰ ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling.

Πρὸς Κορινθίους Α 1:8 Byzantine NT

τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὅς καὶ βεβαιώσει¹ 8 ὑμᾶς ἔως τέλους, ἀνεγκλήτους² ἐν τῆ ἡμέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. Πιστὸς ὁ θεός, δι' οὖ 9 ἐκλήθητε εἰς κοινωνίαν³ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.

Παρακαλώ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ 10 κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες, καὶ μὴ ἢ ἐν ὑμῖν σχίσματα,⁴ ἦτε δὲ κατηρτισμένοι⁵ ἐν τῷ αὐτῷ νοἱ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ γνώμᾳ. Ἐδηλώθη γάρ μοι περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί μου, ὑπὸ τῶν 11 Χλόης,° ὅτι ἔριδες¹ο ἐν ὑμῖν εἰσιν. Λέγω δὲ τοῦτο, ὅτι 12 ἕκαστος ὑμῶν λέγει, Ἐγὼ μέν εἰμι Παύλου, Ἐγὼ δὲ Ἀπολλώ,¹¹ Ἐγὼ δὲ Κηφᾶ,¹² Ἐγὼ δὲ χριστοῦ. 13 Μεμέρισται¹³ ὁ χριστός; Μὴ Παῦλος ἐσταυρώθη ὑπὲρ ὑμῶν, ἢ εἰς τὸ ὄνομα Παύλου ἐβαπτίσθητε; 14

¹ βεβαιόω, confirm, secure. ² ἀνέγκλητος, above reproach, blameless. ³ κοινωνία, ας, ή, fellowship, contribution. ⁴ σχίσμα, τος, τό, tear, division. ⁵ καταρτίζω, mend, fit. ⁶ νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ⁷ γνώμη, ης, ή, purpose, opinion. ⁸ δηλόω, show, make clear. ⁹ χλόη, ης, ή, fresh growth, grass. ¹⁰ ἔρις, ιδος, ή, strife, contention. ¹¹ ἀπολλῶς, ὁ, Apollos. ¹² Κηφᾶς, ᾶ, ὁ, Cephas. ¹³ μερίζω, divide, part.

Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ ὅτι οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα, εἰ μὴ Κρίσπον¹ καὶ Γάϊον:² ἵνα μή τις εἴπῃ ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν 15 ὄνομα ἐβάπτισα. Ἐβάπτισα δὲ καὶ τὸν Στεφανᾶ³ 16 οἶκον: λοιπὸν οὐκ οἶδα εἴ τινα ἄλλον ἐβάπτισα. Οὐ 17 γὰρ ἀπέστειλέν με χριστὸς βαπτίζειν, ἀλλ' εὐαγγελίζεσθαι: οὐκ ἐν σοφίᾳ λόγου, ἵνα μὴ κενωθῆ⁴ ὁ σταυρὸς τοῦ χριστοῦ.

Ό λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις 18 μωρία ἐστίν, τοῖς δὲ σωζομένοις ἡμῖν δύναμις θεοῦ ἐστιν. Γέγραπται γάρ, Ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, ¹⁹ καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν ἀθετήσω. Ποῦ σοφός 20; Ποῦ γραμματεύς; Ποῦ συζητητὴς τοῦ αἰῶνος τούτου; Οὐχὶ ἐμώρανεν ό θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου; Ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῆ σοφία τοῦ θεοῦ 21 οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν θεόν,

 $^{^1}$ Κρίσπος, ου, ὁ, Crispus. 2 Γάϊος, ου, ὁ, Gaius. 3 Στεφανᾶς, ᾶ, ὁ, Stephanas. 4 κενόω, empty, make void. 5 μωρία, ας, ἡ, foolishness, folly. 6 σοφός, wise. 7 σύνεσις, εως, ἡ, understanding, insight. 8 συνετός, intelligent, clever. 9 ἀθετέω, reject, annul. 10 συζητητής, οῦ, ὁ, disputer, debater. 11 μωραίνω, make foolish, make tasteless. 12 ἐπειδή, since, because.

εὐδόκησεν¹ ὁ θεὸς διὰ τῆς μωρίας² τοῦ κηρύγματος³
σῶσαι τοὺς πιστεύοντας. Ἐπειδὴ⁴ καὶ Ἰουδαῖοι 22
σημεῖον αἰτοῦσιν, καὶ Ἑλληνες σοφίαν ζητοῦσιν: 23
ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν χριστὸν ἐσταυρωμένον,
Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον,⁵ Ἑλλησιν δὲ μωρίαν:² 24
αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς,⁶ Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλησιν,
χριστὸν θεοῦ δύναμιν καὶ θεοῦ σοφίαν. Ὅτι τὸ μωρὸν 25
τοῦ θεοῦ σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων ἐστίν, καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ θεοῦ ἰσχυρότερον τῶν ἀνθρώπων ἐστίν.

Βλέπετε γὰρ τὴν κλῆσιν⁹ ὑμῶν, ἀδελφοί, ὅτι οὐ πολλοὶ 26 σοφοὶ⁸ κατὰ σάρκα, οὐ πολλοὶ δυνατοί, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς: 10 ἀλλὰ τὰ μωρὰ⁷ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο 11 ὁ 27 θεός, ἵνα τοὺς σοφοὺς ⁸ καταισχύνη: 12 καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο 11 ὁ θεός, ἵνα καταισχύνη τὰ ὶσχυρά: καὶ τὰ ἀγενῆ 13 τοῦ κόσμου καὶ τὰ 28

¹ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ² μωρία, ας, ή, foolishness, folly. ³ κήρυγμα, τος, τό, proclamation, preaching. ⁴ ἐπειδή, since, because. ⁵ σκάνδαλον, ου, τό, cause of stumbling, snare. ⁶ κλητός, called, summoned. ⁷ μωρός, foolish, stupid. ⁸ σοφός, wise. ⁹ κλήσις, εως, ή, (divine) call, invitation. ¹⁰ εὐγενής, noble, high-born. ¹¹ ἐκλέγομαι, choose, elect. ¹² καταισχύνω, put to shame, shame. ¹³ ἀγενής, base, low.

έξουθενημένα¹ έξελέξατο² ό θεός, καὶ τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὅντα καταργήση: ὅπως μὴ καυχήσηται πᾶσα σὰρξ 29 ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστε ἐν χριστῷ 30 Ἰησοῦ, δς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἀγιασμός,³ καὶ ἀπολύτρωσις:⁴ ἵνα, καθὼς 31 γέγραπται, Ὁ καυχώμενος, ἐν κυρίῳ καυχάσθω.

Κάγω ἐλθων πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἦλθον οὐ καθ' 2 ὑπεροχὴν λόγου ἢ σοφίας καταγγέλλων ὑμῖν τὸ μαρτύριον τοῦ θεοῦ. Οὐ γὰρ ἔκρινα τοῦ εἰδέναι τι ἐν 2 ὑμῖν, εἰ μὴ Ἰησοῦν χριστόν, καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον.
Καὶ ἐγω ἐν ἀσθενείᾳ καὶ ἐν φόβω καὶ ἐν τρόμω 3 πολλῷ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς. Καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ 4 κήρυγμά μου οὐκ ἐν πειθοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν ἀποδείξει πνεύματος καὶ δυνάμεως: 5 ἵνα ἡ πίστις ὑμῶν μὴ ἦ ἐν σοφία ἀνθρωπων, ἀλλ' ἐν

¹ ἐξουθενέω, despise, ignore. ² ἐκλέγομαι, choose, elect. ³ ἀγιασμός, οῦ, ὁ, consecration, holiness. ⁴ ἀπολύτρωσις, εως, ἡ, redemption, deliverance. ⁵ ὑπεροχή, ῆς, ἡ, superiority, authority. ⁶ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁷ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ⁸ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ⁹ τρόμος, ου, ὁ, trembling, quaking. ¹⁰ κήρυγμα, τος, τό, proclamation, preaching. ¹¹ πειθός, persuasive. ¹² ἀνθρώπινος, human, belonging to human beings. ¹³ ἀπόδειξις, εως, ἡ, proof, demonstration.

δυνάμει θεοῦ.

Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις: 1 σοφίαν δὲ οὐ τοῦ 6 αἰῶνος τούτου, οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου, τῶν καταργουμένων: ἀλλὰ λαλοῦμεν σοφίαν θεοῦ ἐν 7 μυστηρίω, τὴν ἀποκεκρυμμένην, 2 ἣν προώρισεν 3 δ θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων εἰς δόξαν ἡμῶν: ἣν οὐδεὶς τῶν 8 άρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου ἔγνωκεν: εἰ γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἄν τὸν κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν: ἀλλὰ 9 καθώς γέγραπται, ή όφθαλμὸς οὐκ εἶδεν, καὶ οὖς οὐκ ήκουσεν, καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ήτοίμασεν ὁ θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. Ἡμῖν δὲ ὁ 10 θεὸς ἀπεκάλυψεν διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ: τὸ γὰρ πνεῦμα πάντα ἐρευνᾶ, 4 καὶ τὰ βάθη 5 τοῦ θεοῦ. Τίς 11 γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων τὰ τοῦ ἀνθρώπου, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ; Οὕτως καὶ τὰ τοῦ θεοῦ οὐδεὶς οἶδεν, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ. Ἡμεῖς δὲ 12

 $^{^1}$ τέλειος, complete, perfect. 2 ἀποκρύπτω, hide, conceal. 3 προορίζω, predetermine, foreordain. 4 ἐρευνάω, search diligently. 5 βάθος, ους, τό, depth, deep.

οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου ἐλάβομεν, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ, ἵνα εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ χαρισθέντα¹ ἡμῖν. Ἡ καὶ λαλοῦμεν, οὐκ ἐν διδακτοῖς² 13 ἀνθρωπίνης³ σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν διδακτοῖς² πνεύματος ἁγίου, πνευματικοῖς πνευματικὰ συγκρίνοντες.⁴ Ψυχικὸς⁵ δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ 14 τοῦ πνεύματος τοῦ θεοῦ: μωρία⁶ γὰρ αὐτῷ ἐστιν, καὶ οὐ δύναται γνῶναι, ὅτι πνευματικῶς⁻ ἀνακρίνεται.⁶ Ὁ 15 δὲ πνευματικὸς ἀνακρίνει⁶ μὲν πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται.⁶ Τίς γὰρ ἔγνω νοῦνց κυρίου, ὅς 16 συμβιβάσει¹ο αὐτόν; Ἡμεῖς δὲ νοῦν γριστοῦ ἔγομεν.

Καὶ ἐγώ, ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθην ὑμῖν λαλῆσαι ὡς 3
 πνευματικοῖς, ἀλλ' ὡς σαρκικοῖς, 11 ὡς νηπίοις 2
 χριστῷ. Γάλα 13 ὑμᾶς ἐπότισα, 14 καὶ οὐ βρῶμα: 5 οὔπω 2
 γὰρ ἐδύνασθε, ἀλλ' οὔτε ἔτι νῦν δύνασθε: ἔτι γὰρ 3

¹ χαρίζομαι, give freely, forgive. ² διδακτός, instructed, taught. ³ ἀνθρώπινος, human, belonging to human beings. ⁴ συγκρίνω, combine, compare. ⁵ ψυχικός, natural, wordly-minded. ⁶ μωρία, ας, ή, foolishness, folly. ⁷ πνευματικώς, spiritually, in a spiritual manner. ⁸ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ⁹ νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ¹⁰ συμβιβάζω, hold together, instruct. ¹¹ σαρκικός, fleshly, carnal. ¹² νήπιος, infant, child. ¹³ γάλα, γαλακτος, τό, milk. ¹⁴ ποτίζω, give drink to, cause to drink. ¹⁵ βρώμα, τος, τό, food, food of any kind. ¹⁶ οῦπω, not yet.

Πρὸς Κορινθίους Α 3:4 Byzantine NT

σαρκικοί¹ ἐστε: ὅπου γὰρ ἐν ὑμῖν ζῆλος² καὶ ἔρις³ καὶ διχοστασίαι, οὐχὶ σαρκικοί ἐστε, καὶ κατὰ ἄνθρωπον περιπατείτε; Όταν γὰρ λέγη τις, Έγὼ μέν εἰμι 4 Παύλου, ἔτερος δέ, Ἐγὼ Ἀπολλώ, οὐχὶ σαρκικοί¹ έστε; Τίς οὖν ἐστιν Παῦλος, τίς δὲ Ἀπολλώς, άλλ' ἢ 5 διάκονοι δι' ὧν ἐπιστεύσατε, καὶ ἑκάστω ὡς ὁ κύριος ἔδωκεν; Έγὼ ἐφύτευσα, 6 Ἀπολλὼς 5 ἐπότισεν, 7 ἀλλ' 6 θεὸς ηὔξανεν. $^{\rm s}$ Ώστε οὔτε ὁ φυτεύων $^{\rm s}$ ἐστίν τι, οὔτε ὁ $^{\rm 7}$ ποτίζων, ⁷ άλλ' ὁ αὐξάνων ⁸ θεός. Ὁ φυτεύων ⁶ δὲ καὶ ὁ 8 ποτίζων 7 ἕν εἰσιν: ἕκαστος δὲ τὸν ἴδιον μισθὸν λήψεται κατὰ τὸν ἴδιον κόπον. Θεοῦ γάρ ἐσμεν 🤈 συνεργοί: θεοῦ γεώργιον, θεοῦ οἰκοδομή έστε.

Κατὰ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι, ὡς σοφὸς 10 ἀρχιτέκτων 4 θεμέλιον 5 τέθεικα, ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ. 6 Έκαστος δὲ βλεπέτω πῶς ἐποικοδομεῖ.

¹ σαρκικός, fleshly, carnal. ² ζῆλος, ου, ό, zeal, jealousy. ³ ἔρις, ιδος, ή, strife, contention. ⁴ διχοστασία, ας, ή, dissension, division. ⁵ Ἀπολλώς, ὁ, Apollos. ⁶ φυτεύω, plant. ⁷ ποτίζω, give drink to, cause to drink. ⁸ αὐξάνω, cause to grow, increase. ⁹ κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ¹⁰ συνεργός, οῦ, ὁ, fellow worker. ¹¹ γεώργιον, ου, τό, cultivated land, field. ¹² οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification. ¹³ σοφός, wise. ¹⁴ ἀρχιτέκτων, ονος, ὁ, master builder. ¹⁵ θεμέλιος, ου, ὁ, foundation. ¹⁶ ἐποικοδομέω, build upon, build upon a foundation.

Θεμέλιον¹ γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν 11 κείμενον,² ὅς ἐστιν Ἰησοῦς χριστός. Εἰ δέ τις 12 ἐποικοδομεῖ³ ἐπὶ τὸν θεμέλιον¹ τοῦτον χρυσόν,⁴ ἄργυρον,⁵ λίθους τιμίους,⁶ ξύλα,⁻ χόρτον,⁶ καλάμην,ҫ 13 ἑκάστου τὸ ἔργον φανερὸν¹⁰ γενήσεται: ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει,¹¹ ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται: καὶ ἑκάστου τὸ ἔργον ὁποῖόν¹² ἐστιν τὸ πῦρ δοκιμάσει.¹³ Εἴ τινος τὸ 14 ἔργον μένει ὅ ἐποικοδόμησεν,³ μισθὸν λήψεται. Εἴ 15 τινος τὸ ἔργον κατακαήσεται,¹⁴ ζημιωθήσεται:¹⁵ αὐτὸς δὲ σωθήσεται, οὕτως¹⁶ δὲ ὡς διὰ πυρός.

Οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς θεοῦ ἐστε, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ 16 οἰκεῖ¹⁷ ἐν ὑμῖν; Εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ φθείρει, 18 17 φθερεῖ τοῦτον ὁ θεός: ὁ γὰρ ναὸς τοῦ θεοῦ ἄγιός ἐστιν, οἵτινές ἐστε ὑμεῖς.

 $^{^1}$ θεμέλιος, ου, ὁ, foundation. 2 κεῖμαι, lie, be laid. 3 ἐποικοδομέω, build upon, build upon a foundation. 4 χρυσός, οῦ, ὁ, gold, anything made of gold. 5 ἄργυρος, ου, ὁ, silver, silver as a metal. 6 τίμιος, precious, honorable. 7 ξύλον, ου, τό, wood, tree. 8 χόρτος, ου, ὁ, grass, hay. 9 καλάμη, ης, ή, stubble, straw. 10 φανερός, manifest, apparent. 11 δηλόω, show, make clear. 12 ὁποῖος, what sort of, what kind of. 13 δοκιμάζω, prove, approve. 14 κατακαίω, burn up, consume entirely. 15 ζημιόω, suffer loss, inflict loss upon. 16 οὕτως, thus, so. 17 οἰκέω, inhabit, dwell. 18 φθείρω, destroy, corrupt.

Πρὸς Κορινθίους Α 3:18 Byzantine NT

Μηδεὶς ἑαυτὸν ἐξαπατάτω: ἐἴ τις δοκεῖ σοφὸς² εἶναι ἐν 18 ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, μωρὸς³ γενέσθω, ἴνα γένηται σοφός. Ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου μωρία 19 παρὰ τῷ θεῷ ἐστιν. Γέγραπται γάρ, Ὁ δρασσόμενος τοὺς σοφοὺς² ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν. Καὶ πάλιν, 20 Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν σοφῶν, ὅτι εἰσὶν μάταιοι. ဪατε μηδεὶς καυχάσθω ἐν ἀνθρώποις: 21 πάντα γὰρ ὑμῶν ἐστιν, εἴτε Παῦλος, εἴτε Ἀπολλώς, 22 εἴτε Κηφᾶς, το εἴτε κόσμος, εἴτε ζωή, εἴτε θάνατος, εἴτε ἐνεστῶτα, το εἴτε μέλλοντα: πάντα ὑμῶν ἐστιν, ὑμεῖς 23 δὲ χριστοῦ, χριστὸς δὲ θεοῦ.

Οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος, ὡς ὑπηρέτας¹² 4 χριστοῦ καὶ οἰκονόμους¹³ μυστηρίων θεοῦ. Ὁ δὲ 2 λοιπόν, ζητεῖται ἐν τοῖς οἰκονόμοις,¹³ ἵνα πιστός τις εὑρεθῆ. Ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστόν¹⁴ ἐστιν ἵνα ὑφ' ὑμῶν 3

¹ ἐξαπατάω, seduce wholly, deceive. ²σοφός, wise. ³ μωρός, foolish, stupid. ⁴ μωρία, ας, ή, foolishness, folly. ⁵ δράσσομαι, catch, seize. ⁶ πανουργία, ας, ή, cleverness, craftiness. Trickery. ⁷ διαλογισμός, οῦ, ὁ, reasoning, questioning. ⁸ μάταιος, vain, useless. ⁹ Ἀπολλώς, ὁ, Apollos. ¹⁰ Κηφᾶς, ᾶ, ὁ, Cephas. ¹¹ ἐνίστημι, be present, place in or upon. ¹² ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ¹³ οἰκονόμος, ου, ὁ, manager, steward. ¹⁴ ἐλάχιστος, least, smallest.

ἀνακριθῶ, ἢ ὑπὸ ἀνθρωπίνης ἡμέρας: ἀλλ' οὐδὲ ἐμαυτὸν ἀνακρίνω. Οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ σύνοιδα, 4 ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαίωμαι: ὁ δὲ ἀνακρίνων με κύριός ἐστιν. Ὠστε μὴ πρὸ καιροῦ τι κρίνετε, ἕως ἄν 5 ἔλθῃ ὁ κύριος, ὅς καὶ φωτίσει τὰ κρυπτὰ τοῦ σκότους, καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν: καὶ τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται ἑκάστῳ ἀπὸ τοῦ θεοῦ.

Ταῦτα δέ, ἀδελφοί, μετεσχημάτισα⁸ εἰς ἐμαυτὸν καὶ 6 Απολλω̂ δι' ὑμᾶς, ἵνα ἐν ἡμῖν μάθητε τὸ μὴ ὑπὲρ ὅ γέγραπται φρονεῖν, ἵνα μὴ εἶς ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς φυσιοῦσθε¹⁰ κατὰ τοῦ ἑτέρου. Τίς γάρ σε διακρίνει; ¹¹ Τί δὲ ἔχεις ὅ οὐκ ἔλαβες; Εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβών; "Ηδη κεκορεσμένοι ¹² ἐστέ, 8 ἤδη ἐπλουτήσατε, ¹³ χωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε: ¹⁴ καὶ ὄφελόν ¹⁵ γε ¹⁶ ἐβασιλεύσατε, ¹⁴ ἵνα καὶ ἡμεῖς ὑμῖν

¹ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ² ἀνθρώπινος, human, belonging to human beings. ³ σύνοιδα, know, be conscious of. ⁴ φωτίζω, give light, enlighten. ⁵ κρυπτός, hidden, secret. ⁶ βουλή, ῆς, ἡ, counsel, purpose. ⁷ ἔπαινος, ου, ὁ, praise, commendation. ⁶ μετασχηματίζω, transform, disguise. ⁰ Ἀπολλῶς, ὁ, Apollos. ¹⁰ φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ¹¹ διακρίνω, discriminate, judge. ¹² κορέννυμι, satiate, fill. ¹³ πλουτέω, be rich, become rich. ¹⁴ βασιλεύω, reign, rule. ¹⁵ ὄφελον, would that (used to express a fruitless wish) ¹⁶ γέ, indeed, at least.

Πρὸς Κορινθίους Α 4:9 Byzantine NT

συμβασιλεύσωμεν. Δοκῶ γὰρ ὅτι ὁ θεὸς ἡμᾶς τοὺς 9 ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξεν 2 ώς ἐπιθανατίους: 3 ότι θέατρον⁴ ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ, καὶ ἀγγέλοις, καὶ ἀνθρώποις. Ἡμεῖς μωροι⁵ διὰ χριστόν, ὑμεῖς δὲ 10 φρόνιμοι έν χριστῷ: ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί: ύμεῖς ἔνδοξοι, 7 ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι. 8 Άχρι τῆς ἄρτι ὥρας 11καὶ πεινώμεν, καὶ διψώμεν, αὶ γυμνητεύομεν, αὶ κολαφιζόμεθα, 12 καὶ ἀστατοῦμεν, 13 καὶ κοπιῶμεν 14 12 έργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσίν: λοιδορούμενοι 15 διωκόμενοι άνεγόμεθα:¹⁶ 13 εὐλογοῦμεν: βλασφημούμενοι παρακαλοῦμεν: ώς περικαθάρματα τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν, πάντων περίψημα 18 ἔως ἄρτι.

¹ συμβασιλεύω, rule (as king) with someone. ² ἀποδείκνυμι, exhibit, display. ³ ἐπιθανάτιος, condemned to death. ⁴ θέατρον, ου, τό, theater, spectacle. ⁵ μωρός, foolish, stupid. ⁶ φρόνιμος, prudent, wise. ⁷ ἔνδοξος, honored, glorious. ⁸ ἄτιμος, without honor, dishonored. ⁹ πεινάω, hunger, am hungry. ¹⁰ διψάω, thirst, thirst for. ¹¹ γυμνητεύω, am poorly clad. ¹² κολαφίζω, strike with the fist, treat roughly. ¹³ ἀστατέω, be unsettled, be homeless. ¹⁴ κοπιάω, toil, labor. ¹⁵ λοιδορέω, abuse, revile. ¹⁶ ἀνέχομαι, endure, bear with. ¹⁷ περικάθαρμα, τος, τό, dirt, refuse. ¹⁸ περίψημα, τος, τό, dirt, dregs.

Οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς γράφω ταῦτα, ἀλλ' ὡς τέκνα μου 14 άγαπητὰ νουθετῶ. 2 Έὰν γὰρ μυρίους 3 παιδαγωγοὺς 4 15 ἔχητε ἐν χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας: ἐν γὰρ χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα. Παρακαλώ οὖν ὑμᾶς, μιμηταί 5 μου γίνεσθε. Δ ιὰ 16 τοῦτο ἔπεμψα ὑμῖν Τιμόθεον, ὅς ἐστιν τέκνον μου άγαπητὸν καὶ πιστὸν ἐν κυρίω, δς ὑμᾶς ἀναμνήσει⁷ τὰς όδούς μου τὰς ἐν χριστῷ, καθὼς πανταχοῦ⁸ ἐν πάση ἐκκλησία διδάσκω. Ώς μὴ ἐρχομένου δέ μου 18 πρὸς ὑμᾶς ἐφυσιώθησάν τινες. Ἐλεύσομαι δὲ ταγέως 19 πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ κύριος θελήση, καὶ γνώσομαι οὐ τὸν λόγον τῶν πεφυσιωμένων, ἀλλὰ τὴν δύναμιν. Οὐ 20 γὰρ ἐν λόγω ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ἐν δυνάμει. Τί 21 θέλετε; Έν ράβδω ελθω πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐν ἀγάπη πνεύματί τε πραότητος;

¹ ἐντρέπω, turn about, reverence. ² νουθετέω, admonish, exhort. ³ μυρίοι, ten thousand, innumerable. ⁴ παιδαγωγός, οῦ, ὁ, tutor, guardian. ⁵ μιμητής, οῦ, ὁ, imitator. ⁶ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ⁻ ἀναμμνήσκω, remind, remember. ፆ πανταχοῦ, everywhere. ⁵ φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ¹¹ ταχέως, quickly, soon. ¹¹ ῥάβδος, ου, ἡ, staff, rod. ¹² πραῦτης, mildness, gentleness.

Πρὸς Κορινθίους Α 5:2 Byzantine NT

"Ολως" ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, καὶ τοιαύτη πορνεία, 5 ήτις οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὀνομάζεται,² ὥστε γυναῖκά τινα τοῦ πατρὸς ἔχειν. Καὶ ὑμεῖς πεφυσιωμένοι ἐστέ, 2 καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἐπενθήσατε, τνα ἐξαρθῆ⁵ ἐκ μέσου ύμῶν ὁ τὸ ἔργον τοῦτο ποιήσας. Ἐγὼ μὲν γὰρ ὡς 3 κέκρικα ώς παρών, τον ούτως 8 κατεργασάμενον, έν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν 4 Ἰησοῦ χριστοῦ, συναχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος, σὺν τῆ δυνάμει τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ γριστού, παραδούναι τὸν τοιούτον τῶ Σατανᾶ εἰς 5 όλεθρον¹⁰ τῆς σαρκός, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῆ ἐν τῆ ήμέρα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Οὐ καλὸν τὸ καύχημα 11 6 ύμῶν. Οὐκ οἴδατε ὅτι μικρὰ ζύμη 12 ὅλον τὸ φύραμα 13 ζυμοῖ; ¹⁴ Ἐκκαθάρατε ¹⁵ τὴν παλαιὰν ¹⁶ ζύμην, ¹² ἵνα ἦτε 7 νέον 17 φύραμα, 13 καθώς έστε ἄζυμοι. 18 Καὶ γὰρ τὸ

¹ δλως, altogether, completely. ² ὁνομάζω, name, give a name to. ³ φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ⁴ πενθέω, mourn, lament. ⁵ ἐξαίρω, remove, drive away. ⁶ ἄπειμι, go away, depart. ⁷ πάρειμι, be present, have arrived. ⁸ οὕτως, thus, so. ⁹ κατεργάζομαι, work out, produce. ¹⁰ δλεθρος, ου, ό, destruction, death. ¹¹ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ¹² ζύμη, ης, ή, leaven, ferment. ¹³ φύραμα, τος, τό, that which is mixed, lump. ¹⁴ ζυμόω, leaven, ferment. ¹⁵ ἐκκαθαίρω, cleanse thoroughly, clean out. ¹⁶ παλαιός, old, ancient. ¹⁷ νέος, new, young. ¹⁸ ἄζυμος, unleavened, paschal feast.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 5:8

Πάσχα ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἐτύθη 1 χριστός: ὥστε 8 ἑορτάζωμεν, 2 μὴ ἐν ζύμη 3 παλαιᾳ, 4 μηδὲ ἐν ζύμη 3 κακίας 5 καὶ πονηρίας, 6 ἀλλ 7 ἐν ἀζύμοις 7 εἰλικρινείας 8 καὶ ἀληθείας.

Έγραψα ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ μὴ συναναμίγνυσθαι¹0 9 πόρνοις:¹¹ καὶ οὐ πάντως¹² τοῖς πόρνοις¹¹ τοῦ κόσμου 10 τούτου ἢ τοῖς πλεονέκταις,¹³ ἢ ἄρπαξιν,¹⁴ ἢ εἰδωλολάτραις:¹⁵ ἐπεὶ ὀφείλετε ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου ἐξελθεῖν. Νῦν δὲ ἔγραψα ὑμῖν μὴ συναναμίγνυσθαι,¹0 11 ἐάν τις ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος¹6 ἢ πόρνος,¹¹ ἢ πλεονέκτης,¹³ ἢ εἰδωλολάτρης,¹⁵ ἢ λοίδορος,¹7 ἢ μέθυσος,¹8 ἢ ἄρπαξ:¹⁴ τῷ τοιούτῳ μηδὲ συνεσθίειν.¹9 12 Τί γάρ μοι καὶ τοὺς ἔξω κρίνειν; Οὐχὶ τοὺς ἔσω²0 ὑμεῖς κρίνετε; Τοὺς δὲ ἔξω ὁ θεὸς κρινεῖ. Καὶ ἐξαρεῖτε 13

¹ θύω, sacrifice, kill. ² έορτάζω, celebrate a feast, keep a feast. ³ ζύμη, ης, ή, leaven, ferment. ⁴ παλαιός, old, ancient. ⁵ κακία, ας, ή, malice, evil. ⁶ πονηρία, ας, ή, iniquity, wickedness. ⁷ ἄζυμος, unleavened, paschal feast. ⁸ εἰλικρίνεια, ας, ή, sincerity, purity of motive. ⁹ ἐπιστολή, ῆς, ή, letter, dispatch. ¹⁰ συναναμίγνυμι, associate with, mingle. ¹¹ πόρνος, ου, ό, fornicator, immoral person. ¹² πάντως, altogether, by all means. ¹³ πλεονέκτης, ου, ό, covetous or greedy person. ¹⁴ ἄρπαξ, ravenous, rapacious. ¹⁵ εἰδωλολάτρης, ου, ό, image worshiper, idolater. ¹⁶ ὀνομάζω, name, give a name to. ¹⁷ λοίδορος, ου, ό, reviler, abusive person. ¹⁸ μέθυσος, ου, ό, drunkard. ¹⁹ συνεσθίω, eat with. ²⁰ ἔσω, within, inside. ²¹ ἐξαίρω, remove, drive away.

Ποὸς Κορινθίους Α 6:2 Byzantine NT

τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

Τολμ \tilde{a}^1 τις ύμων, πράγμ a^2 ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον, 6 κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἁγίων; 2 Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἄγιοι τὸν κόσμον κρινοῦσιν; Καὶ εἰ έν ύμῖν κρίνεται ὁ κόσμος, ἀνάξιοί⁴ ἐστε κριτηρίων⁵ έλαχίστων; Οὐκ οἴδατε ὅτι ἀγγέλους κρινοῦμεν; 3 Μήτι 7 γε 8 βιωτικά; 9 Βιωτικά 9 μὲν οὖν κριτήρια 5 ἐὰν 4 ἔχητε, τοὺς ἐξουθενημένους ¹⁰ ἐν τῆ ἐκκλησία, τούτους καθίζετε. Πρὸς ἐντροπὴν 11 ὑμῖν λέγω. Οὕτως 12 οὐκ 5 ἔνι 13 ἐν ὑμῖν σοφὸς 14 οὐδὲ εἶς, ὃς δυνήσεται διακρῖναι 15 άνὰ 16 μέσον τοῦ άδελφοῦ αὐτοῦ, άλλὰ άδελφὸς μετὰ 6 άδελφοῦ κρίνεται, καὶ τοῦτο ἐπὶ ἀπίστων; 17 "Ηδη μὲν 7 οὖν ὅλως 18 ἥττημα 19 ὑμῖν ἐστιν, ὅτι κρίματα ἔγετε μεθ' ἑαυτῶν. Διὰ τί οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε; Διὰ τί οὐχὶ μᾶλλον ἀποστερεῖσθε; 20 Άλλὰ ὑμεῖς ἀδικεῖτε καὶ 8

¹ τολμάω, dare, endure. ² πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ³ ἄδικος, unjust, unrighteous. ⁴ ἀνάξιος, unworthy, incompetent. ⁵ κριτήριον, ου, τό, law court, tribunal. ⁶ ἐλάχιστος, least, smallest. ⁷ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ⁸ γέ, indeed, at least. ⁹ βιωτικός, matter of daily life, life. ¹⁰ ἐξουθενέω, despise, ignore. ¹¹ ἐντροπή, ῆς, ἡ, shame, humiliation. ¹² οὕτως, thus, so. ¹³ ἔνι, there is in, is present. ¹⁴ σοφός, wise. ¹⁵ διακρίνω, discriminate, judge. ¹⁶ ἀνά, upwards, upon. ¹⁷ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ¹⁸ ὅλως, altogether, completely. ¹⁹ ἤττημα, τος, τό, loss, failure. ²⁰ ἀποστερέω, defraud, deprive of.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 6:9

ἀποστερεῖτε, αὶ ταῦτα ἀδελφούς. "Η οὐκ οἴδατε ὅτι 9 ἄδικοι βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν; Μὴ πλανᾶσθε: οὖτε πόρνοι, οὖτε εἰδωλολάτραι, οὖτε μοιχοί, οὖτε μαλακοί, οὖτε ἀρσενοκοῖται, οὖτε 10 πλεονέκται, οὖτε κλέπται, οὖτε μέθυσοι, οὐ λοίδοροι, οὐχ ἄρπαγες, βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν. Καὶ ταῦτά τινες ἦτε: ἀλλὰ 11 ἀπελούσασθε, άλλὰ ἡγιάσθητε, ἀλλ' ἐδικαιώθητε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, καὶ ἐν τῷ πνεύματι τοῦ θεοῦ ἡμῶν.

Πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει: ¹⁵ πάντα 12 μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι ¹⁶ ὑπό τινος. Τὰ βρώματα ¹⁷ τῆ κοιλία, ¹⁸ καὶ ἡ κοιλία ¹⁸ τοῖς 13 βρώμασιν: ¹⁷ ὁ δὲ θεὸς καὶ ταύτην καὶ ταῦτα

 $^{^1}$ ἀποστερέω, defraud, deprive of. 2 ἄδικος, unjust, unrighteous. 3 κληρονομέω, inherit, obtain. 4 πόρνος, ου, ό, fornicator, immoral person. 5 είδωλολάτρης, ου, ό, image worshiper, idolater. 6 μοιχός, οῦ, ὁ, adulterer. 7 μαλακός, soft, effeminate. 8 ἀρσενοκοίτης, ου, ὁ, male engaging in same-sex sexual activity. 9 πλεονέκτης, ου, ὁ, covetous or greedy person. 10 κλέπτης, ου, ὁ, thief. 11 μέθυσος, ου, ὁ, drunkard. 12 λοίδορος, ου, ὁ, reviler, abusive person. 13 ἄρπαξ, ravenous, rapacious. 14 ἀπολούω, wash off, wash away. 15 συμφέρω, bring together, it is profitable. 16 ἐξουσιάζω, have authority over, master. 17 βρώμα, τος, τό, food, food of any kind. 18 κοιλία, ας, ή, belly, womb.

καταργήσει. Τὸ δὲ σῶμα οὐ τῆ πορνεία, ἀλλὰ τῶ κυρίω, καὶ ὁ κύριος τῷ σώματι: ὁ δὲ θεὸς καὶ τὸν 14 κύριον ἤγειρεν καὶ ἡμᾶς ἐξεγερεῖ¹ διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. Οὐκ οἴδατε ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν μέλη χριστοῦ 15 ἐστιν; Ἄρας οὖν τὰ μέλη τοῦ χριστοῦ ποιήσω πόρνης² μέλη; Μη γένοιτο. Οὐκ οἴδατε ὅτι ὁ κολλώμενος³ τῆ 16 πόρνη² εν σωμά ἐστιν; "Εσονται γάρ, φησίν, οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. Ὁ δὲ κολλώμενος³ τῷ κυρίῳ ε̈ν πνεῦμά 17 έστιν. Φεύγετε τὴν πορνείαν. Πᾶν ἁμάρτημα 4 δ ἐὰν 18 ποιήση ἄνθρωπος ἐκτὸς⁵ τοῦ σώματός ἐστιν: ὁ δὲ πορνεύων εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἁμαρτάνει. "Η οὐκ 19 οἴδατε ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν ἁγίου πνεύματός ἐστιν, οὖ ἔχετε ἀπὸ θεοῦ; Καὶ οὐκ ἐστὲ έαυτῶν, ἠγοράσθητε γὰρ τιμῆς: δοξάσατε δὴ 7 τὸν θεὸν 20 ἐν τῷ σώματι ὑμῶν, καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἄτινά έστιν τοῦ θεοῦ.

 $^{^{1}}$ ἐξεγείρω, raise, raise up. 2 πόρνη, ης, ή, prostitute. 3 κολλάω, glue, cleave. 4 ἀμάρτημα, τος, τό, sin, fault. 5 ἐκτός, aside from, besides. 6 πορνεύω, commit fornication, fornicate. 7 δή, also, indeed.

Περὶ δὲ ὧν ἐγράψατέ μοι, καλὸν ἀνθρώπω γυναικὸς μὴ 7 άπτεσθαι. Διὰ δὲ τὰς πορνείας ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ 2 γυναῖκα ἐγέτω, καὶ ἑκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἐγέτω. Τῆ 3 γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλομένην εὔνοιαν¹ ἀποδιδότω: όμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρί. Ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου 4 σώματος οὐκ ἐξουσιάζει,² ἀλλ' ὁ ἀνήρ: ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει,² ἀλλ' ἡ νυνή. Μὴ ἀποστερεῖτε 3 ἀλλήλους, εἰ μήτι 4 ἂν ἐκ συμφώνου 5 πρὸς καιρόν, ἵνα σχολάζητε τῆ νηστεία καὶ τῆ προσευχή, καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνέρχησθε, ἵνα μὴ πειράζη ύμᾶς ὁ Σατανᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν⁸ ύμῶν. 6 Τοῦτο δὲ λέγω κατὰ συγγνώμην, οὐ κατ' ἐπιταγήν. $^{^{10}}$ 7 Θέλω γὰρ πάντας ἀνθρώπους εἶναι ὡς καὶ ἐμαυτόν: άλλ' ἔκαστος ἴδιον χάρισμα εχει ἐκ θεοῦ, ος μὲν ούτως, δς δὲ ούτως.12

¹ εὕνοια, ας, ἡ, favor, affection. ² ἐξουσιάζω, have authority over, master. ³ ἀποστερέω, defraud, deprive of. ⁴ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ⁵ σύμφωνος, attuned to, harmonious. ⁶ σχολάζω, devote oneself to, be unoccupied. ⁷ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ⁸ ἀκρασία, ας, ἡ, lack of self-control, self-indulgence. ⁹ συγγνώμη, ης, ἡ, concession, indulgence. ¹⁰ ἐπιταγή, ῆς, ἡ, command, commandment. ¹¹ χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ¹² οὕτως, thus, so.

Λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις καὶ ταῖς χήραις, καλὸν αὐτοῖς 8ἐστιν ἐὰν μείνωσιν ὡς κὰγώ. Εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεύονται, $^{^2}$ γαμησάτωσαν: κρεῖσσον³ γάρ ἐστιν γαμῆσαι ἢ πυροῦσθαι. Τοῖς δὲ γεγαμηκόσιν παραγγέλλω, οὐκ 10 άλλ' ὁ κύριος, γυναῖκα ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆναι: 5 ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῆ, 5 μενέτω ἄγαμος, 1 ἢ 11τῷ ἀνδρὶ καταλλαγήτω - καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ άφιέναι. Τοῖς δὲ λοιποῖς ἐγὼ λέγω, οὐχ ὁ κύριος: εἴ τις 12 άδελφὸς γυναῖκα ἔχει ἄπιστον, 7 καὶ αὐτὴ συνευδοκεῖ 8 οἰκεῖν' μετ' αὐτοῦ, μὴ ἀφιέτω αὐτήν. Καὶ γυνὴ ἥτις 13 έχει ἄνδρα ἄπιστον, 7 καὶ αὐτὸς συνευδοκεί 8 οἰκεῖν 9 μετ' αὐτῆς, μὴ ἀφιέτω αὐτόν. Ἡγίασται γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ 14 ἄπιστος 7 ἐν τῆ γυναικί, καὶ ἡγίασται ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος ἐν τῷ ἀνδρί: ἐπεὶ ἄρα τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά ἐστιν, νῦν δὲ ἄγιά ἐστιν. Εἰ δὲ ὁ ἄπιστος $\sqrt{2}$ χωρίζεται, $\sqrt{2}$ 15 χωριζέσθω. Οὐ δεδούλωται ο ἀδελφὸς ἢ ἡ ἀδελφὴ

¹ ἄγαμος, ου, ή, unmarried. ² ἐγκρατεύομαι, exercise self-control. ³ κρείσσων, stronger, more excellent. ⁴ πυρόω, burn, am purified by fire. ⁵ χωρίζω, separate, depart. ⁶ καταλλάσσω, reconcile. ⁻ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ఠ συνευδοκέω, consent, approve. 9 οἰκέω, inhabit, dwell. ¹¹0 δουλόω, enslave, bring under subjection.

έν τοῖς τοιούτοις: ἐν δὲ εἰρήνη κέκληκεν ἡμᾶς ὁ θεός. 16 Τί γὰρ οἶδας, γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις; "Η τί οἶδας, άνερ, εἰ τὴν γυναῖκα σώσεις; Εἰ μὴ ἑκάστω ώς 17 ἐμέρισεν¹ ὁ θεός, ἕκαστον ὡς κέκληκεν ὁ κύριος, ούτως περιπατείτω. Καὶ ούτως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πάσαις διατάσσομαι. Περιτετμημένος τις ἐκλήθη; 18 Μὴ ἐπισπάσθω. Έν ἀκροβυστία τις ἐκλήθη; Μὴ περιτεμνέσθω. 3 4 Η περιτομή οὐδέν ἐστιν, καὶ ή 19 άκροβυστία⁵ οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ τήρησις ἐντολῶν θεοῦ. Έκαστος ἐν τῆ κλήσει 7 ἡ ἐκλήθη, ἐν ταύτη μενέτω. 20 Δ οῦλος ἐκλήθης; Μή σοι μελέτω: εἰ καὶ δύνασαι ἐλεύθερος $^{\circ}$ γενέσθαι, μᾶλλον χρῆσαι. 10 $^{\circ}$ γὰρ 22 έν κυρίω κληθεὶς δοῦλος, ἀπελεύθερος 11 κυρίου ἐστίν: όμοίως καὶ ὁ ἐλεύθερος κληθείς, δοῦλός ἐστιν χριστοῦ. Τιμῆς ἠγοράσθητε: μὴ γίνεσθε δοῦλοι 23 άνθρώπων. Έκαστος ἐν ὧ ἐκλήθη, ἀδελφοί, ἐν τούτω 24

¹ μερίζω, divide, part. ² διατάσσω, command, give orders to. ³ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ⁴ ἐπισπάομαι, become uncircumcised. ⁵ ἀκροβυστία, ας, ή, uncircumcision, foreskin. ⁶ τήρησις, εως, ή, imprisonment, keeping. ⁷ κλήσις, εως, ή, (divine) call, invitation. ⁸ μέλει, it is a care, it concerns. ⁹ ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. ¹⁰ χράομαι, use, make use of. ¹¹ ἀπελεύθερος, ου, δ, freedman.

μενέτω παρὰ θεῷ.

Περὶ δὲ τῶν παρθένων έπιταγὴν κυρίου οὐκ ἔχω: 25 γνώμην³ δὲ δίδωμι ὡς ἠλεημένος ὑπὸ κυρίου πιστὸς είναι. Νομίζω ούν τούτο καλὸν υπάρχειν διὰ τὴν 26 ένεστῶσαν⁵ ἀνάγκην, ⁶ ὅτι καλὸν ἀνθρώπω τὸ οὕτως εἶναι. Δ έδεσαι γυναικί; Μὴ ζήτει λύσιν. 7 Λ έλυσαι ἀπὸ 27 γυναικός; Μη ζήτει γυναῖκα. Ἐὰν δὲ καὶ γήμης, οὐγ 28 ημαρτες: καὶ ἐὰν γήμη ἡ παρθένος, οὐχ ημαρτεν. Θλίψιν δὲ τῇ σαρκὶ ἔξουσιν οἱ τοιοῦτοι: ἐγὼ δὲ ὑμῶν φείδομαι.⁸ Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὁ καιρὸς 29 συνεσταλμένος: τὸ λοιπόν ἐστιν ἵνα καὶ οἱ ἔγοντες γυναῖκας ώς μὴ ἔχοντες ὧσιν: καὶ οἱ κλαίοντες, ώς μὴ 30 κλαίοντες: καὶ οἱ γαίροντες, ώς μὴ γαίροντες: καὶ οἱ άγοράζοντες, ώς μὴ κατέχοντες: 10 καὶ οἱ χρώμενοι 11 τῷ 31κόσμω τούτω, ως μὴ καταχρώμενοι: 12 παράγει 13 γὰρ

¹ παρθένος, ου, ή, virgin. ² ἐπιταγή, ῆς, ή, command, commandment. ³ γνώμη, ης, ή, purpose, opinion. ⁴ νομίζω, suppose, think. ⁵ ἐνίστημι, be present, place in or upon. ⁶ ἀνάγκη, ης, ή, necessity, distress. ⁷ λύσις, εως, ή, release, separation. ⁸ φείδομαι, spare, abstain. ⁹ συστέλλω, limit, shorten. ¹⁰ κατέχω, hold back, hold fast. ¹¹ χράομαι, use, make use of. ¹² καταχράομαι, make full use of, use up. ¹³ παράγω, pass by, depart.

τὸ σχημα 1 τοῦ κόσμου τούτου. Θέλω δὲ ὑμᾶς 32 άμερίμνους 2 είναι. Ο ἄγαμος 3 μεριμν \tilde{q}^4 τὰ τοῦ κυρίου, $πως ἀρέσει⁵ τῷ κυρίῳ: ὁ δὲ γαμήσας μεριμν<math>\tilde{a}^4$ τὰ τοῦ 33 κόσμου, πῶς ἀρέσει τῆ γυναικί. Μεμέρισται καὶ ἡ 34 γυνὴ καὶ ἡ παρθένος. ΤΗ ἄγαμος μεριμν \tilde{a}^4 τὰ τοῦ κυρίου, ἵνα ἦ ἁγία καὶ σώματι καὶ πνεύματι: ἡ δὲ γαμήσασα μεριμνᾶ⁴ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει 5 τῷ ανδρί. Τοῦτο δὲ πρὸς τὸ ὑμῶν αὐτῶν συμφέρον⁸ λέγω: 35 οὐχ ἵνα βρόχον° ὑμῖν ἐπιβάλω,¹ο ἀλλὰ πρὸς τὸ εὔσχημον $^{^{11}}$ καὶ εὐπρόσεδρον 12 τῷ κυρίω άπερισπάστως. 13 Εἰ δέ τις ἀσχημονεῖν 14 ἐπὶ τὴν 36 παρθένον αὐτοῦ νομίζει, έὰν ἢ ὑπέρακμος, έκαὶ ούτως όφείλει γίνεσθαι, δ θέλει ποιείτω: ούχ άμαρτάνει: γαμείτωσαν. $^{\circ}$ Ος δὲ ἔστηκεν ἑδραῖος $^{^{17}}$ ἐν 37 τῆ καρδία, μὴ ἔχων ἀνάγκην, 18 ἐξουσίαν δὲ ἔχει περὶ

¹ σχήμα, τος, τό, outward appearance, form. ² ἀμέριμνος, free from care, free from anxiety. ³ ἄγαμος, ου, ή, unmarried. ⁴ μεριμνάω, be anxious, distracted. ⁵ ἀρέσκω, please, serve. ⁶ μερίζω, divide, part. ⁷ παρθένος, ου, ή, virgin. ⁸ συμφέρω, bring together, it is profitable. ⁹ βρόχος, ου, ό, noose, noose or snare. ¹⁰ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ¹¹ εὐσχήμων, honorable. ¹² εὐπρόσεδρος, devoted. ¹³ ἀπερισπάστως, without distraction. ¹⁴ ἀσχημονέω, act unbecomingly, disgracefully. ¹⁵ νομίζω, suppose, think. ¹⁶ ὑπέρακμος, past the bloom of youth, of full age. ¹⁷ ἐδραῖος, steadfast, firm. ¹⁸ ἀνάγκη, ης, ή, necessity, distress.

τοῦ ἰδίου θελήματος, καὶ τοῦτο κέκρικεν ἐν τῆ καρδίᾳ αὐτοῦ, τοῦ τηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ παρθένον, ¹ καλῶς ποιεῖ. ε τοῦτο καὶ ὁ ἐκγαμίζων² καλῶς ποιεῖ: ὁ δὲ μὴ 38 ἐκγαμίζων² κρεῖσσον³ ποιεῖ. Γυνὴ δέδεται νόμῳ ἐφ' 39 ὅσον χρόνον ζῆ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς: ἐὰν δὲ καὶ κοιμηθῆ⁴ ὁ ἀνήρ, ἐλευθέρα⁵ ἐστὶν ῷ θέλει γαμηθῆναι, μόνον ἐν κυρίῳ. Μακαριωτέρα δέ ἐστιν ἐὰν οὕτως μείνῃ, κατὰ 40 τὴν ἐμὴν γνώμην: ὁ δοκῶ δὲ κὰγὼ πνεῦμα θεοῦ ἔχειν.

Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων, ⁷ οἴδαμεν ὅτι πάντες γνῶσιν **8**ἔχομεν. Ἡ γνῶσις φυσιοῖ, ⁸ ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ. Εἰ 2
δέ τις δοκεῖ εἰδέναι τι, οὐδέπω ⁹ οὐδὲν ἔγνωκεν καθὼς
δεῖ γνῶναι: εἰ δέ τις ἀγαπῷ τὸν θεόν, οὖτος ἔγνωσται 3
ὑπ' αὐτοῦ. Περὶ τῆς βρώσεως ¹⁰ οὖν τῶν εἰδωλοθύτων, ⁷
οἴδαμεν ὅτι οὐδὲν εἴδωλον ¹¹ ἐν κόσμῳ, καὶ ὅτι οὐδεὶς
θεὸς ἔτερος εἰ μὴ εἷς. Καὶ γὰρ εἴπερ ¹² εἰσὶν λεγόμενοι 5

¹ παρθένος, ου, ή, virgin. ² ἐκγαμίζω, give in marriage, marry. ³ κρείσσων, stronger, more excellent. ⁴ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ⁵ ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. ⁶ γνώμη, ης, ή, purpose, opinion. ⁷ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ⁸ φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ⁹ οὐδέπω, not yet, still not. ¹⁰ βρῶσις, εως, ή, eating, food. ¹¹ εἴδωλον, ου, τό, image, idol. ¹² εἴπερ, if perhaps, if indeed.

θεοί, εἴτε ἐν οὐρανῶ εἴτε ἐπὶ γῆς: ὥσπερ εἰσὶν θεοὶ πολλοί, καὶ κύριοι πολλοί: ἀλλ' ἡμῖν εἶς θεὸς ὁ πατήρ, 6 έξ οδ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτόν: καὶ εἷς κύριος Ίησοῦς χριστός, δι' οὖ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς δι' αὐτοῦ. 7 Άλλ' οὐκ ἐν πᾶσιν ἡ γνῶσις: τινὲς δὲ τῆ συνειδήσει τοῦ εἰδώλου εως ἄρτι ως εἰδωλόθυτον ἐσθίουσιν, καὶ ή συνείδησις αὐτῶν ἀσθενὴς οὖσα μολύνεται. Βρῶμα 8 δὲ ἡμᾶς οὐ παρίστησιν τῷ θεῷ: οὔτε γὰρ ἐὰν φάγωμεν περισσεύομεν, οὔτε ἐὰν μὴ φάγωμεν ύστερούμεθα. 5 Βλέπετε δὲ μήπως ή έξουσία ὑμῶν 9 αὕτη πρόσκομμα⁷ γένηται τοῖς ἀσθενοῦσιν. Ἐὰν γάρ 10 τις ἴδη σε τὸν ἔχοντα γνῶσιν ἐν εἰδωλείω⁸ κατακείμενον, ούχὶ ή συνείδησις αὐτοῦ ἀσθενοῦς ὄντος οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα² ἐσθίειν; 11 Καὶ ἀπολεῖται ὁ ἀσθενῶν ἀδελφὸς ἐπὶ τῆ σῆ γνώσει, δι' ὃν χριστὸς ἀπέθανεν; Οὕτως δὲ ἁμαρτάνοντες εἰς 12

 $^{^1}$ εἴδωλον, ου, τό, image, idol. 2 εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. 3 μολύνω, stain, soil. 4 βρῶμα, τος, τό, food, food of any kind. 5 ὑστερέω, lack, need. 6 μήπως, lest in any way, lest perhaps. 7 πρόσκομμα, τος, τό, stumbling, occasion of stumbling, 8 εἰδωλεῖον, ου, τό, idol's temple, temple for an image. 9 κατάκειμαι, lie down, lie sick.

Πρὸς Κορινθίους Α 8:13 Byzantine NT

τοὺς ἀδελφούς, καὶ τύπτοντες αὐτῶν τὴν συνείδησιν ἀσθενοῦσαν, εἰς χριστὸν ἁμαρτάνετε. Διόπερ εἰ 13 βρῶμα σκανδαλίζει τὸν ἀδελφόν μου, οὐ μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω.

Οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος; Οὐκ εἰμὶ ἐλεύθερος; Οὐχὶ Ἰησοῦν 9
χριστὸν τὸν κύριον ἡμῶν ἑώρακα; Οὐ τὸ ἔργον μου
ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίῳ; Εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος, 2
ἀλλά γε ὑμῖν εἰμι: ἡ γὰρ σφραγὶς τῆς ἐμῆς
ἀποστολῆς ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίῳ. Ἡ ἐμὴ ἀπολογία 3
τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσιν αὕτη ἐστίν. Μὴ οὐκ ἔχομεν 4
ἐξουσίαν φαγεῖν καὶ πιεῖν; Μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν 5
ἀδελφὴν γυναῖκα περιάγειν, ώς καὶ οἱ λοιποὶ
ἀπόστολοι, καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ κυρίου, καὶ Κηφᾶς; 6
"Η μόνος ἐγὼ καὶ Βαρνάβας οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν τοῦ

¹ τύπτω, smite, beat. ² διόπερ, therefore, for this very reason. ³ βρῶμα, τος, τό, food, food of any kind. ⁴ κρέας, τό, meat, flesh. ⁵ ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. ⁶ γέ, indeed, at least. ⁷ σφραγίς, ίδος, ή, seal, signet ring. ⁸ ἀποστολή, ῆς, ή, apostleship, commission. ⁹ ἀπολογία, ας, ή, speech in defense, verbal defense. ¹⁰ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ¹¹ περιάγω, lead around, go about. ¹² Κηφᾶς, ᾶ, ὁ, Cephas.

μη ἐργάζεσθαι; Τίς στρατεύεται ιδίοις ὀψωνίοις ποτέ 7 ; Τίς φυτεύει³ ἀμπελώνα, ⁴ καὶ ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; "Η τίς ποιμαίνει ποίμνην, καὶ ἐκ τοῦ γάλακτος τῆς ποίμνης οὐκ ἐσθίει; Μὴ κατὰ 8 ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ; "Η οὐχὶ καὶ ὁ νόμος ταῦτα λέγει; Έν γὰρ τῶ Μωϋσέως νόμω γέγραπται, Οὐ 9 φιμώσεις βοῦν άλοῶντα. Μὴ τῶν βοῶν μέλει τῷ θεῶ; "Η δι' ἡμᾶς πάντως 12 λέγει; Δ ι' ἡμᾶς γὰρ ἐγράφη, 10 ὅτι ἐπ' ἐλπίδι ὀφείλει ὁ ἀροτριῶν 13 ἀροτριᾶν, 13 καὶ ὁ άλο $\tilde{\omega}$ ν 10 τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ μετέχειν 14 ἐπ' ἐλπίδι. Εἰ 11 ήμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικὰ ἐσπείραμεν, μέγα εἰ ἡμεῖς ύμῶν τὰ σαρκικὰ 15 θερίσομεν; 16 Εἰ ἄλλοι τῆς ἐξουσίας 12 ύμῶν μετέχουσιν, 14 οὐ μᾶλλον ἡμεῖς; Άλλ' οὐκ ἐγρησάμεθα 17 τῆ ἐξουσία ταύτη, ἀλλὰ πάντα στέγομεν, 18 ἵνα μὴ ἐγκοπήν 19 τινα δῶμεν τῷ εὐαγγελίω τοῦ χριστοῦ. Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ 13

¹ στρατεύομαι, make war, hence to serve as a soldier. ² δψώνιον, ου, τό, compensation, wages. ³ φυτεύω, plant. ⁴ ἀμπελών, ῶνος, ὁ, vineyard. ⁵ ποιμαίνω, shepherd, rule. ⁶ ποίμνη, ης, ἡ, flock. ⁷ γάλα, γαλακτος, τό, milk. ⁸ φιμόω, muzzle, silence. ⁹ βοῦς, ὁ, ox, cow. ¹⁰ ἀλοάω, thresh. ¹¹ μέλει, it is a care, it concerns. ¹² πάντως, altogether, by all means. ¹³ ἀροτριάω, plow. ¹⁴ μετέχω, partake of, share in. ¹⁵ σαρκικός, fleshly, carnal. ¹⁶ θερίζω, reap, gather. ¹⁷ χράομαι, use, make use of. ¹⁸ στέγω, endure, bear. ¹⁹ ἐγκοπή, ῆς, ἡ, hindrance, impediment.

έργαζόμενοι έκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν, οἱ τῶ θυσιαστηρί ω^1 προσεδρεύοντες $\tau \tilde{\omega}$ θυσιαστηρί ω^1 συμμερίζονται; Ούτως καὶ ὁ κύριος διέταξεν τοῖς τὸ 14 εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν⁵ ἐκ τοῦ εὐαγγελίου ζῆν. 15 Έγω δὲ οὐδενὶ ἐχρησάμην τούτων: οὐκ ἔγραψα δὲ ταῦτα ἵνα οὕτως γένηται ἐν ἐμοί: καλὸν γάρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν, ἢ τὸ καύχημά 7 μου ἵνα τις κενώση. Έὰν γὰρ εὐαγγελίζωμαι, οὐκ ἔστιν μοι καύχημα: 16 ἀνάγκη⁹ γάρ μοι ἐπίκειται: 10 οὐαὶ δέ μοι ἐστίν, ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι. Εἰ γὰρ ἑκὼν 11 τοῦτο πράσσω, μισθὸν 17 ἔγω: εἰ δὲ ἄκων, 12 οἰκονομίαν 13 πεπίστευμαι. Τίς οὖν 18 μοί ἐστιν ὁ μισθός; Ύνα εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον 14 θήσω τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, εἰς τὸ μὴ καταγρήσασθαι τη έξουσία μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. 19 Έλεύθερος άρ το ἐκ πάντων, πᾶσιν ἐμαυτὸν

¹ θυσιαστήριον, ου, τό, altar. ² προσεδρεύω, wait upon, minister to. ³ συμμερίζομαι, partake with. ⁴ διατάσσω, command, give orders to. ⁵ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁶ χράομαι, use, make use of. ⁷ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ⁸ κενόω, empty, make void. ⁹ ἀνάγκη, ης, ή, necessity, distress. ¹⁰ ἐπίκειμαι, lie on, lie upon. ¹¹ ἐκών, of one's own free will, voluntarily. ¹² ἄκων, unwilling. ¹³ οἰκονομία, ας, ή, stewardship, administration. ¹⁴ ἀδάπανος, free, free of charge. ¹⁵ καταχράομαι, make full use of, use up. ¹⁶ ἐλεύθερος, free, delivered from obligation.

έδούλωσα, 1 ίνα τοὺς πλείονας κερδήσω. 2 έγενόμην τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω: 2 τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον κερδήσω: 2 τοῖς ἀνόμοις 3 ώς ἄνομος, 3 μὴ ὢν 2 1 ἄνομος θε $\tilde{\omega}$ ἀλλ' ἔννομος χριστ $\tilde{\omega}$, ἵνα κερδήσ ω^2 ανόμους.³ Έγενόμην τοῖς ασθενέσιν ως ασθενής, ἵνα 22 τοὺς ἀσθενεῖς κερδήσω. Τοῖς πᾶσιν γέγονα τὰ πάντα, ἵνα πάντως⁵ τινὰς σώσω. Τοῦτο δὲ ποιῶ διὰ τὸ 23 εὐαγγέλιον, ἵνα συγκοινωνὸς αὐτοῦ γένωμαι. Οὐκ 24 οἴδατε ὅτι οἱ ἐν σταδί ω^{7} τρέχοντες π πάντες μὲν τρέχουσιν, είς δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον; Ούτως τρέχετε, 11 ἵνα καταλάβητε. 12 Πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμενος 13 25 πάντα ἐγκρατεύεται: 14 ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἵνα $φθαρτὸν^{15}$ στέφανον λάβωσιν, ήμεῖς δὲ ἄφθαρτον. 16 Ένὼ τοίνυν 17 26 οὕτως τρέχω 18 ώς οὐκ ἀδήλως: 19 οὕτως πυκτεύω, 20 ώς

¹ δουλόω, enslave, bring under subjection. ² κερδαίνω, gain, win. ³ ἄνομος, lawless, without law. ⁴ ἔννομος, legal, lawful. ⁵ πάντως, altogether, by all means. ⁶ συγκοινωνός, οῦ, ὁ, partaker, participant. ⁷ στάδιον, οῦ, τό, stadia, length of a stadium. ⁸ τρέχω, run, exercise myself. ⁹ τρέχω, they run. ¹⁰ βραβεῖον, ου, τό, prize. ¹¹ τρέχω, you run. ¹² καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ¹³ ἀγωνίζομαι, contend, struggle. ¹⁴ ἐγκρατεύομαι, exercise self-control. ¹⁵ φθαρτός, perishable, corruptible. ¹⁶ ἄφθαρτος, imperishable, immortal. ¹⁷ τοίνυν, accordingly, therefore. ¹⁸ τρέχω, I run. ¹⁹ ἀδήλως, uncertainly, out of sight. ²⁰ πυκτεύω, box.

οὐκ ἀέρα¹ δέρων:² ἀλλ' ὑπωπιάζω³ μου τὸ σῶμα καὶ 27 δουλαγωγῶ,⁴ μήπως,⁵ ἄλλοις κηρύξας, αὐτὸς ἀδόκιμος⁴ γένωμαι.

Ού θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, αδελφοί, ὅτι οἱ πατέρες ἡμῶν 10 πάντες ύπὸ τὴν νεφέλην ἦσαν, καὶ πάντες διὰ τῆς θαλάσσης διῆλθον, καὶ πάντες εἰς τὸν Μωϋσῆν 2 έβαπτίσαντο ἐν τῆ νεφέλη καὶ ἐν τῆ θαλάσση, καὶ 3 πάντες τὸ αὐτὸ βρ $\tilde{\omega}$ μα 8 πνευματικὸν ἔφαγον, καὶ 4 πάντες τὸ αὐτὸ πόμα πνευματικὸν ἔπιον: ἔπινον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέτρας: 10 ἡ δὲ πέτρα 10 ην ο γριστός. Άλλ' οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν 5 εὐδόκησεν 11 ὁ θεός: κατεστρώθησαν 22 γὰρ ἐν τῆ ἐρήμω. Ταῦτα δὲ τύποι 13 ἡμῶν ἐγενήθησαν, εἰς τὸ μὴ εἶναι 6 ήμᾶς ἐπιθυμητὰς 14 κακῶν, καθὼς κἀκεῖνοι 15 ἐπεθύμησαν. 16 Μηδὲ εἰδωλολάτραι 17 γίνεσθε, καθώς 7

¹ ἀἡρ, ος, ὁ, air. ² δέρω, beat, flay. ³ ὑπωπιάζω, strike in the face, treat roughly. ⁴ δουλαγωγέω, enslave, subjugate. ⁵ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ⁶ ἀδόκιμος, not passing the test, rejected. ⁷ ἀγνοέω, not know, be unaware. ⁸ βρῶμα, τος, τό, food, food of any kind. ⁹ πόμα, τος, τό, drink. ¹⁰ πέτρα, ας, ή, rock. ¹¹ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ¹² καταστρώννυμι, lay low, overthrow. ¹³ τύπος, ου, ὁ, mark, example. ¹⁴ ἐπιθυμητής, οῦ, ὁ, one who desires, eager desirer of. ¹⁵ κὰκεῖνος, and he, and she. ¹⁶ ἐπιθυμέω, desire, long for. ¹⁷ εἰδωλολάτρης, ου, ὁ, image worshiper, idolater.

τινες αὐτῶν: ὥσπερ γέγραπται, Ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν, καὶ ἀνέστησαν παίζειν. ¹ Μηδὲ 8 πορνεύωμεν, καθώς τινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν, καὶ ἔπεσον ἐν μιᾳ ἡμέρα εἴκοσι³ τρεῖς χιλιάδες.⁴ Μηδὲ 9 ἐκπειράζωμεν⁵ τὸν χριστόν, καθὼς καί τινες αὐτὧν έπείρασαν, καὶ ὑπὸ τῶν ὄφεων ἀπώλοντο. Μηδὲ 10 γογγύζετε, καθώς καί τινες αὐτῶν ἐγόγγυσαν, καὶ ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ ὀλοθρευτοῦ.⁸ Ταῦτα δὲ πάντα 11 τύποι συνέβαινον έκείνοις: ἐγράφη δὲ πρὸς νουθεσίαν 11 ήμων, εἰς οθς τὰ τέλη των αἰώνων κατήντησεν. 12 "Ωστε ο δοκῶν ἐστάναι, βλεπέτω μὴ 12 Πειρασμὸς 13 ύμᾶς οὐκ εἴληφεν εἰ μὴ 13ανθρώπινος: 14 πιστὸς δὲ ὁ θεός, ὃς οὐκ ἐάσει 15 ὑμᾶς πειρασθήναι ύπὲρ ὁ δύνασθε, ἀλλὰ ποιήσει σὺν τῶ πειρασμ $\tilde{\omega}^{13}$ καὶ τὴν ἔκβασιν, $\tilde{\omega}^{16}$ τοῦ δύνασθαι ὑμᾶς ύπενεγκεῖν. 17

 $^{^1}$ παίζω, play, amuse oneself. 2 πορνεύω, commit fornication, fornicate. 3 εἴκοσι, twenty, $20.^4$ χιλιάς, άδος, ή, thousand. 5 ἐκπειράζω, test thoroughly, tempt. 6 ὄφις, εως, ό, snake, serpent. 7 γογγύζω, mutter, murmur. 8 δλοθρευτής, οῦ, ό, destroyer. 9 τύπος, ου, ό, mark, example. 10 συμβαίνω, come together, come to pass. 11 νουθεσία, ας, ή, admonition, instruction. 12 καταντάω, come to, arrive. 13 πειρασμός, οῦ, ό, temptation, trial. 14 ἀνθρώπινος, human, belonging to human beings. 15 ἐάω, permit, allow. 16 ἔκβασις, εως, ή, outcome, way out. 17 ὑποφέρω, endure, bear up under.

 Δ ιόπερ,¹ άγαπητοί uov. φεύγετε *ἀπὸ τῆς* 14 εἰδωλολατρείας. 2 Ω ς φρονίμοις λέγω, κρίνατε ὑμεῖς ὅ 15 φημι. Τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας δ εὐλογοῦμεν, οὐχὶ 16 κοινωνία τοῦ αἵματος τοῦ χριστοῦ ἐστίν; Τὸν ἄρτον ον κλώμεν, οὐγὶ κοινωνία τοῦ σώματος τοῦ γριστοῦ έστίν; Ότι εἷς ἄρτος, ἕν σῶμα, οἱ πολλοί ἐσμεν: οἱ γὰρ 17 πάντες ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄρτου μετέχομεν. Βλέπετε τὸν 18 Ίσραὴλ κατὰ σάρκα: οὐχὶ οἱ ἐσθίοντες τὰς θυσίας κοινωνοί⁸ τοῦ θυσιαστηρίου⁹ εἰσίν; Τί οὖν φημι; "Ότι 19 εἴδωλόν 10 τί ἐστιν; "Η ὅτι εἰδωλόθυτόν 11 τί ἐστιν; Άλλ' 20 ὅτι ἃ θύει 12 τὰ ἔθνη, δαιμονίοις θύει, 12 καὶ οὐ θε $\tilde{\omega}$: οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς κοινωνοὺς ⁸ τῶν δαιμονίων γίνεσθαι. Οὐ 21 δύνασθε ποτήριον κυρίου πίνειν καὶ ποτήριον δαιμονίων: οὐ δύνασθε τραπέζης 3 κυρίου μετέχειν 7 καὶ τραπέζης 3 δαιμονίων. "Η παραζηλοῦμεν 4 τὸν 22 κύριον; Μὴ ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐσμέν;

¹ διόπερ, therefore, for this very reason. ² εἰδωλολατρεία, ας, ή, worship or service of an image. ³ φρόνιμος, prudent, wise. ⁴ εὐλογία, ας, ή, blessing, adulation. ⁵ κοινωνία, ας, ή, fellowship, contribution. ⁶ κλάω, break. ⁷ μετέχω, partake of, share in. ⁸ κοινωνός, οῦ, ὁ, partner, sharer. ⁹ θυσιαστήριον, ου, τό, altar. ¹⁰ εἴδωλον, ου, τό, image, idol. ¹¹ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ¹² θύω, sacrifice, kill. ¹³ τράπεζα, ης, ή, table. ¹⁴ παραζηλόω, provoke to jealousy, make jealous.

Πάντα μοι ἔξεστιν, άλλ' οὐ πάντα συμφέρει. Πάντα 23 μοι ἔξεστιν, άλλ' οὐ πάντα οἰκοδομεῖ. Μηδεὶς τὸ 24 έαυτοῦ ζητείτω, ἀλλὰ τὸ τοῦ ἐτέρου ἕκαστος. Πᾶν τὸ 25 έν μακέλλω² πωλούμενον³ ἐσθίετε, ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν: Τοῦ γὰρ κυρίου ἡ 26 γῆ καὶ τὸ πλήρωμα 5 αὐτῆς. Εἰ δέ τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν 27 ἀπίστων, καὶ θέλετε πορεύεσθαι, παρατιθέμενον 7 ύμῖν ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντες 4 διὰ εἰδωλόθυτόν 8 ἐστιν, μὴ ἐσθίετε δι' ἐκεῖνον τὸν μηνύσαντα καὶ τὴν συνείδησιν: Τοῦ γὰρ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. Συνείδησιν δὲ λέγω, οὐχὶ τὴν 29 έαυτοῦ, ἀλλὰ τὴν τοῦ ἐτέρου: ἵνα τί γὰρ ἡ ἐλευθερία¹⁰ μου κρίνεται ὑπὸ ἄλλης συνειδήσεως; Εἰ ἐγὼ χάριτι 30 μετέχω, 11 τί βλασφημοῦμαι ὑπὲρ οὧ ἐγὼ εὐχαριστῶ; 31 Εἴτε οὖν ἐσθίετε, εἴτε πίνετε, εἴτε τι ποιεῖτε, πάντα εἰς

 $^{^1}$ συμφέρω, bring together, it is profitable. 2 μάκελλον, ου, τό, meat market, food market. 3 πωλέω, sell. 4 ἀνακρίνω, examine, inquire into. 5 πλήρωμα, τος, τό, fullness, fulfillment. 6 ἄπιστος, unbelieving, faithless. 7 παρατίθημι, set before, entrust. 8 είδωλόθυτος, sacrificed to idols. 9 μηνύω, make known, report. 10 έλευθερία, ας, ή, liberty, freedom. 11 μετέχω, partake of, share in.

δόξαν θεοῦ ποιεῖτε. ἀπρόσκοποι¹ γίνεσθε καὶ 32 Ἰουδαίοις καὶ ελλησιν καὶ τῆ ἐκκλησία τοῦ θεοῦ: 33 καθώς κάγὼ πάντα πᾶσιν ἀρέσκω,² μὴ ζητῶν τὸ ἐμαυτοῦ συμφέρον,³ ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν, ἵνα σωθῶσιν.

Μιμηταί⁴ μου γίνεσθε, καθὼς κἀγὼ χριστοῦ.

11

Έπαινω⁵ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὅτι πάντα μου μέμνησθε,⁶ 2 καὶ καθώς παρέδωκα ὑμῖν τὰς παραδόσεις⁷ κατέχετε.⁸ 3 Θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέναι, ὅτι παντὸς ἀνδρὸς ἡ κεφαλὴ ὁ χριστός ἐστιν: κεφαλὴ δὲ γυναικός, ὁ ἀνήρ: κεφαλὴ δὲ χριστοῦ, ὁ θεός. Πᾶς ἀνὴρ προσευχόμενος ἢ 4 προφητεύων, κατὰ κεφαλῆς ἔχων, καταισχύνει⁹ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχομένη ἢ 5 προφητεύουσα ἀκατακαλύπτω¹⁰ τῆ κεφαλῆ, καταισχύνει⁹ τὴν κεφαλὴν ἑαυτῆς: ἕν γάρ ἐστιν καὶ τὸ

¹ ἀπρόσκοπος, blameless, giving no offense. ² ἀρέσκω, please, serve. ³ συμφέρω, bring together, it is profitable. ⁴ μιμητής, οῦ, ὁ, imitator. ⁵ ἐπαινέω, praise, commend. ⁶ μιμνήσκομαι, remember, recall. ⁻ παράδοσις, εως, ἡ, tradition, instruction. ⁵ κατέχω, hold back, hold fast. ⁵ καταισχύνω, put to shame, shame. ¹⁰ ἀκατακάλυπτος, uncovered, not veiled.

αὐτὸ τῆ ἐξυρημένη. Εἰ γὰρ οὐ κατακαλύπτεται 2 6 γυνή, καὶ κειράσθω: εἰ δὲ αἰσχρὸν γυναικὶ τὸ κείρασθαι³ ἢ ξυρᾶσθαι, κατακαλυπτέσθω. Άνὴρ μὲν 7 γὰρ οὐκ ὀφείλει κατακαλύπτεσθαι² τὴν κεφαλήν, εἰκὼν καὶ δόξα θεοῦ ὑπάρχων: γυνὴ δὲ δόξα ἀνδρός έστιν. Οὐ γάρ έστιν ἀνὴρ ἐκ γυναικός, ἀλλὰ γυνὴ ἐξ 8 ανδρός: καὶ γὰρ οὐκ ἐκτίσθη⁶ ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖκα, 9 άλλὰ γυνὴ διὰ τὸν ἄνδρα: διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ 10 έξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς ἀγγέλους. 11 Πλην ούτε άνηρ χωρίς γυναικός, ούτε γυνη χωρίς άνδρός, ἐν κυρίω. Ὠσπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ἀνδρός, 12 ούτως καὶ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς γυναικός, τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ. Ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κρίνατε: πρέπον 7 ἐστὶν γυναῖκα 13 ακατακάλυπτον τῷ θεῷ προσεύχεσθαι; "Η οὐδὲ αὐτὴ 14 ή φύσις διδάσκει ύμᾶς, ὅτι ἀνὴρ μὲν ἐὰν κομᾶ, 10 άτιμία 11 αὐτῷ ἐστίν; Γυνὴ δὲ ἐὰν κομᾶ, 10 δόξα αὐτῆ 15

 $^{^1}$ ξυράω, shave. 2 κατακαλύπτω, cover up, veil. 3 κείρω, shear, cut off. 4 αἰσχρός, shameful, base. 5 εἰκών, όνος, ή, image, likeness. 6 κτίζω, create, form. 7 πρέπω, be clearly seen, be fitting. 8 ἀκατακάλυπτος, uncovered, not veiled. 9 φύσις, εως, ή, nature, inherent nature. 10 κομάω, have long hair, wear the hair long. 11 ἀτιμία, ας, ή, dishonor, disgrace.

ἐστίν. Ὁτι ἡ κόμη¹ ἀντὶ² περιβολαίου³ δέδοται. Εὶ δέ 16 τις δοκεῖ φιλόνεικος⁴ εἶναι, ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν⁵ οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ αἱ ἐκκλησίαι τοῦ θεοῦ.

Τοῦτο δὲ παραγγέλλων οὐκ ἐπαινῶ, ὅτι οὐκ εἰς τὸ 17 κρεῖττον 7 άλλ' εἰς τὸ ἦττον 8 συνέρχεσθε. Πρῶτον μὲν 18 γὰρ συνερχομένων ὑμῶν ἐν ἐκκλησία, σχίσματα⁹ ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν, καὶ μέρος τι πιστεύω. 19 Δ εῖ γὰρ καὶ αἰρέσεις 10 ἐν ὑμῖν εἶναι, ἵνα οἱ δόκιμοι 11 Φανεροί¹² γένωνται ἐν ὑμῖν. Συνερχομένων οὖν ὑμῶν 20 ἐπὶ τὸ αὐτό, οὐκ ἔστιν κυριακὸν 13 δεῖπνον 14 φαγεῖν. 21"Εκαστος γὰρ τὸ ἴδιον δεῖπνον¹ προλαμβάνει¹ ἐν τῶ Φαγεῖν, καὶ ὂς μὲν πεινᾶ, 16 ὃς δὲ μεθύει. 17 Μὴ γὰρ 22 οἰκίας οὐκ ἔγετε εἰς τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν; Ἦ τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ καταφρονεῖτε, 18 καὶ καταισγύνετε τούς μη ἔχοντας; Τί ὑμῖν εἴπω; Ἐπαινέσω ὑμᾶς ἐν

¹ χόμη, ης, ή, (long) hair, hair. ² ἀντί, instead of, in place of. ³ περιβόλαιον, ου, τό, covering, cloak. ⁴ φιλόνεικος, quarrelsome, contentious. ⁵ συνήθεια, ας, ή, habit, custom. ⁶ ἐπαινέω, praise, commend. ⁷ κρείττων, stronger, more excellent. ⁸ ἤττων, lesser, inferior. ⁹ σχίσμα, τος, τό, tear, division. ¹⁰ αἴρεσις, εως, ή, choice, faction. ¹¹ δόκιμος, tested, approved. ¹² φανερός, manifest, apparent. ¹³ κυριακός, Lord's, of the Lord. ¹⁴ δείπνον, ου, τό, supper, dinner. ¹⁵ προλαμβάνω, take beforehand, take before. ¹⁶ πεινάω, hunger, am hungry. ¹⁷ μεθύω, be drunken, am drunk. ¹⁸ καταφρονέω, think little of, despise. ¹⁹ καταισχύνω, put to shame, shame.

τούτω; Οὐκ ἐπαινῶ. Ἐγὼ γὰρ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ 23 κυρίου δ καὶ παρέδωκα ὑμῖν, ὅτι ὁ κύριος Ἰησοῦς ἐν τῆ νυκτὶ ἧ παρεδίδοτο ἔλαβεν ἄρτον, εὐχαριστήσας ἔκλασεν² καὶ εἶπεν, Λάβετε, φάγετε: τοῦτό μού ἐστιν τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλώμενον: τούτο ποιείτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. Ω σαύτως καὶ 25 τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων, Τοῦτο τὸ ποτήριον ή καινή διαθήκη έστὶν ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι: τοῦτο ποιεῖτε, ὁσάκις ἄν πίνητε, εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν.³ 'Όσάκις⁶ γὰρ ἄν ἐσθίητε τὸν ἄρτον 26 τοῦτον, καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο πίνητε, τὸν θάνατον τοῦ κυρίου καταγγέλλετε 7 ἄχρι οδ ἃν ἔλθη. 6 Ωστε δς 2 αν ἐσθίη τὸν ἄρτον τοῦτον ἢ πίνη τὸ ποτήριον τοῦ κυρίου ἀναξίως⁸ τοῦ κυρίου, ἔνοχος⁹ ἔσται τοῦ σώματος καὶ τοῦ αἴματος τοῦ κυρίου. Δ οκιμαζέτω 10 28 δὲ ἄνθρωπος ἑαυτόν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω,

¹ ἐπαινέω, praise, commend. ² κλάω, break. ³ ἀνάμνησις, εως, ή, remembrance, reminder. ⁴ ώσαύτως, likewise. ⁵ δειπνέω, eat, dine. ⁶ ὁσάκις, as often as. ⁻ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁶ ἀναξίως, in an unworthy or improper manner. ⁶ ἔνοχος, involved in, liable. ¹⁰ δοκιμάζω, prove, approve.

καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω. Ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων 29 ἀναξίως, πρίμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει, μὴ διακρίνων τὸ σῶμα τοῦ κυρίου. Διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ 30 ἀσθενεῖς καὶ ἄρρωστοι, καὶ κοιμῶνται κανοί. Εἰ γὰρ 31 ἑαυτοὺς διεκρίνομεν, οὐκ ἄν ἐκρινόμεθα. Κρινόμενοι 32 δέ, ὑπὸ κυρίου παιδευόμεθα, και μὴ σὺν τῷ κόσμῷ κατακριθῶμεν. Μστε, ἀδελφοί μου, συνερχόμενοι εἰς 33 τὸ φαγεῖν, ἀλλήλους ἐκδέχεσθε. Εἰ δέ τις πεινῷ, ἐν 34 οἴκῷ ἐσθιέτω: ἵνα μὴ εἰς κρίμα συνέρχησθε. Τὰ δὲ λοιπά, ὡς ἄν ἔλθω, διατάξομαι.

Περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν, ἀδελφοί, οὐ θέλω ὑμᾶς 12 ἀγνοεῖν. ¹⁰ Οἴδατε ὅτι ὅτε ἔθνη ἦτε πρὸς τὰ εἴδωλα ¹¹ τὰ 2 ἄφωνα, ¹² ὡς ἄν ἤγεσθε, ἀπαγόμενοι. ¹³ Διὸ γνωρίζω 3 ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἐν πνεύματι θεοῦ λαλῶν λέγει ἀνάθεμα ¹⁴ Ἰησοῦν: καὶ οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν, Κύριον

¹ ἀναξίως, in an unworthy or improper manner. ² διακρίνω, discriminate, judge. ³ ἄρρωστος, sick, ill. ⁴ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ⁵ παιδεύω, teach, educate. ⁶ κατακρίνω, condemn. ⁷ ἐκδέχομαι, await, expect. ⁸ πεινάω, hunger, am hungry. ⁹ διατάσσω, command, give orders to. ¹⁰ ἀγνοέω, not know, be unaware. ¹¹ εἴδωλον, ου, τό, image, idol. ¹² ἄφωνος, speechless, mute. ¹³ ἀπάγω, lead away, lead. ¹⁴ ἀνάθεμα, τος, τό, accursed, curse.

Ἰησοῦν, εἰ μὴ ἐν πνεύματι ἁγίῳ.

 Δ ιαιρέσεις δὲ γαρισμάτων εἰσίν, τὸ δὲ αὐτὸ πνεῦμα. 4 Καὶ διαιρέσεις διακονιῶν εἰσίν, καὶ ὁ αὐτὸς κύριος. 6 Καὶ διαιρέσεις ένεργημάτων εἰσίν, ὁ δὲ αὐτός ἐστιν θεός, ὁ ἐνεργῶν 4 τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. Ἐκάστω δὲ 7δίδοται ή φανέρωσις τοῦ πνεύματος πρὸς τὸ συμφέρον. ΤΩ μεν γαρ δια τοῦ πνεύματος δίδοται 8 λόγος σοφίας, ἄλλω δὲ λόγος γνώσεως, κατὰ τὸ αὐτὸ πνεῦμα: ἐτέρω δὲ πίστις, ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι: ἄλλω 9 δὲ γαρίσματα 2 ἰαμάτων 7 ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι: ἄλλῳ 10 δὲ ἐνεργήματα³ δυνάμεων, ἄλλω δὲ προφητεία, ε ἄλλω δὲ διακρίσεις πνευμάτων, έτέρω δὲ γένη το γλωσσών, ἄλλω δὲ ἑρμηνεία 11 γλωσσῶν: πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ 11 τὸ εν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, διαιροῦν 12 ἰδία ἐκάστω καθώς βούλεται.

¹ διαίρεσις, εως, ή, division, variety. ² χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ³ ἐνέργημα, τος, τό, effect, activity. ⁴ ἐνεργέω, work, effect. ⁵ φανέρωσις, εως, ή, disclosure, announcement. ⁶ συμφέρω, bring together, it is profitable. ⁷ ἴαμα, τος, τό, healing, curing. ⁸ προφητεία, ας, ή, prophecy. ⁹ διάκρισις, εως, ή, act of passing judgment. ¹⁰ γένος, ους, τό, race, kind. ¹¹ ἐρμηνεία, ας, ή, interpretation, translation. ¹² διαιρέω, distribute, divide.

Καθάπερ γὰρ τὸ σῶμα ἕν ἐστιν, καὶ μέλη ἔγει πολλά, 12 πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ σώματος τοῦ ἑνός, πολλὰ ὄντα, ἕν ἐστιν σῶμα: οὕτως καὶ ὁ χριστός. Καὶ γὰρ ἐν ἑνὶ 13 πνεύματι ήμεῖς πάντες εἰς ε̈ν σῶμα έβαπτίσθημεν, εἴτε Ἰουδαῖοι εἴτε Ἑλληνες, εἴτε δοῦλοι εἴτε ἐλεύθεροι:² καὶ πάντες εἰς ε̈ν πνεῦμα ἐποτίσθημεν. Καὶ γὰρ τὸ 14 σῶμα οὐκ ἔστιν εν μέλος ἀλλὰ πολλά. Ἐὰν εἴπη ὁ 15 πούς, "Ότι οὐκ εἰμὶ χείρ, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος: οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; Καὶ ἐὰν εἴπη 16 τὸ οὖς, "Ότι οὐκ εἰμὶ ὀφθαλμός, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος: οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; 17 Εἰ ὅλον τὸ σῶμα ὀφθαλμός, ποῦ ἡ ἀκοή; Εἰ ὅλον ἀκοή, ⁴ ποῦ ἡ ὄσφρησις; ⁵ Νυνὶ ⁶ δὲ ὁ θεὸς ἔθετο τὰ μέλη 18 εν εκαστον αὐτῶν ἐν τῶ σώματι, καθὼς ἡθέλησεν. Εἰ 19 δὲ ἦν τὰ πάντα εν μέλος, ποῦ τὸ σῶμα; Νῦν δὲ πολλὰ 20 μὲν μέλη, εν δὲ σῶμα. Οὐ δύναται δὲ ὁ ὀφθαλμὸς 21 εἰπεῖν τῆ γειρί, Χρείαν σου οὐκ ἔγω: ἢ πάλιν ἡ

¹ καθάπερ, even as, just as. ² έλεύθερος, free, delivered from obligation. ³ ποτίζω, give drink to, cause to drink. ⁴ ἀκοή, ῆς, ἡ, hearing, report. ⁵ ὄσφρησις, εως, ἡ, sense of smell, nose. ⁶ νυνί, now, already.

κεφαλή τοῖς ποσίν, Χρείαν ύμῶν οὐκ ἔγω. Άλλὰ 22 πολλῶ μᾶλλον τὰ δοκοῦντα μέλη τοῦ σώματος ἀσθενέστερα ὑπάρχειν, ἀναγκαῖά 1 ἐστιν: καὶ ἃ 23 δοκοῦμεν ἀτιμότερα εἶναι τοῦ σώματος, τούτοις τιμὴν περισσοτέραν³ περιτίθεμεν: 4 καὶ τὰ ἀσγήμονα⁵ ήμων εὐσχημοσύνην⁶ περισσοτέραν³ ἔχει: τὰ δὲ 24 εὐσχήμον α^7 ήμῶν οὐ χρείαν ἔχει: ἀλλ' ὁ θεὸς συνεκέρασεν τὸ σῶμα, τῷ ὑστεροῦντι περισσοτέραν δούς τιμήν, ἵνα μὴ ἦ σχίσματα 10 ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ 25 τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων μεριμνῶσιν τὰ μέλη. Καὶ 26 εἴτε πάσχει ε̈ν μέλος, συμπάσχει 12 πάντα τὰ μέλη: εἴτε δοξάζεται ε̈ν μέλος, συγχαίρει¹³ πάντα τὰ μέλη. 27 Ύμεῖς δέ ἐστε σῶμα χριστοῦ, καὶ μέλη ἐκ μέρους. 28 Καὶ οῦς μὲν ἔθετο ὁ θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησία πρῶτον άποστόλους, δεύτερον προφήτας, τρίτον διδασκάλους, ξπειτα¹⁴ δυνάμεις, εἶτα¹⁵ χαρίσματα¹⁶ ἰαμάτων, 17</sup>

¹ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ² ἄτιμος, without honor, dishonored. ³ περισσός, excessive, abundant. ⁴ περιτίθημι, place around, put around. ⁵ ἀσχήμων, unseemly, indecent. ⁶ εὐσχημοσύνη, ης, ἡ, propriety, seemliness. ⁷ εὐσχήμων, honorable. ⁶ συγκεράννυμι, blend, unite. ⁶ ὑστερέω, lack, need. ¹⁰ σχίσμα, τος, τό, tear, division. ¹¹ μεριμνάω, be anxious, distracted. ¹² συμπάσχω, suffer with, suffer together with. ¹³ συγχαίρω, rejoice with. ¹⁴ ἔπειτα, then, after this. ¹⁵ εἶτα, then, thereafter. ¹⁶ χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ¹७ ἴαμα, τος, τό, healing, curing.

ἀντιλήψεις, τυβερνήσεις, γένη γλωσσῶν. Μὴ 29 πάντες ἀπόστολοι; Μὴ πάντες προφῆται; Μὴ πάντες διδάσκαλοι; Μὴ πάντες δυνάμεις; Μὴ πάντες 30 χαρίσματα ξχουσιν ἰαμάτων; Μὴ πάντες γλώσσαις λαλοῦσιν; Μὴ πάντες διερμηνεύουσιν; Ζηλοῦτε δὲ 31 τὰ χαρίσματα τὰ κρείττονα. Καὶ ἔτι καθ ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι.

Έὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν 13 ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς 10 ἤχῶν 11 ἢ κύμβαλον 2 ἀλαλάζον. Καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν, 4 2 καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν, καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν, ὥστε ὄρη μεθιστάνειν, 5 ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐθέν εἰμι. Καὶ ἐὰν ψωμίσω 3 πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα καυθήσωμαι, 7 ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν

¹ ἀντίληψις, εως, ἡ, help, ministration. ² κυβέρνησις, εως, ἡ, administration, governing. ³ γένος, ους, τό, race, kind. ⁴ χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ⁵ ἴαμα, τος, τό, healing, curing. ⁶ διερμηνεύω, translate, interpret. ⁻ ζηλόω, be zealous, am jealous. ⁵ κρείττων, stronger, more excellent. ⁰ ὑπερβολή, ῆς, ἡ, excess, superiority. ¹0 χαλκός, οῦ, ὁ, money, copper or bronze. ¹¹ ἡχέω, sound, ring out. ¹² κύμβαλον, ου, τό, cymbal. ¹³ ἀλαλάζω, cry aloud, wail loudly. ¹⁴ προφητεία, ας, ἡ, prophecy. ¹⁵ μεθίστημι, remove, turn away. ¹⁶ ψωμίζω, feed with morsels, feed. ¹⁻ καίω, burn, ignite.

ώφελούμαι. Ή ἀγάπη μακροθυμεῖ, γρηστεύεται: ή 4 ἀγάπη οὐ ζηλοῖ: ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται, οὐ φυσιοῦται, οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ 5παροξύνεται, 8 οὐ λογίζεται τὸ κακόν, οὐ χαίρει ἐπὶ τῆ 6 άδικία, συγχαίρει' δὲ τῆ άληθεία, πάντα στέγει, 10 7 πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει. 11 ή Β άγάπη οὐδέποτε 12 ἐκπίπτει 13 εἴτε δὲ προφητεῖαι, 14 καταργηθήσονται: εἴτε γλῶσσαι, παύσονται: 15 εἴτε γνῶσις, καταργηθήσεται. Ἐκ μέρους δὲ γινώσκομεν, 9 καὶ ἐκ μέρους προφητεύομεν: ὅταν δὲ ἔλθη τὸ τέλειον, 10 τότε τὸ ἐκ μέρους καταργηθήσεται. Ότε ἤμην νήπιος, 11 ώς νήπιος 17 ἐλάλουν, ώς νήπιος 17 ἐφρόνουν, ώς νήπιος έλογιζόμην: ὅτε δὲ γέγονα ἀνήρ, κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου. 17 Βλέπομεν γὰρ ἄρτι δι' ἐσόπτρου 18 ἐν 12αἰνίνματι, 19 τότε δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον: ἄρτι γινώσκω ἐκ μέρους, τότε δὲ ἐπιγνώσομαι καθώς καὶ

¹ ἀφελέω, profit, help. ² μακροθυμέω, be patient, suffer long. ³ χρηστεύομαι, be kind, loving. ⁴ ζηλόω, be zealous, am jealous. ⁵ περπερεύομαι, boast, brag. ⁶ φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ⁷ ἀσχημονέω, act unbecomingly, disgracefully. ⁸ παροξύνω, provoke, irritate. ⁹ συγχαίρω, rejoice with. ¹⁰ στέγω, endure, bear. ¹¹ ὑπομένω, tarry, endure. ¹² οὐδέποτε, never. ¹³ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ¹⁴ προφητεία, ας, ή, prophecy. ¹⁵ παύω, cause to cease. ¹⁶ τέλειος, complete, perfect. ¹⁷ νήπιος, infant, child. ¹⁸ ἔσοπτρον, ου, τό, mirror. ¹⁹ αἴνιγμα, τος, τό, riddle, enigma.

ἐπεγνώσθην. Νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ 13 τρία ταῦτα: μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη.

 Δ ιώκετε τὴν ἀγάπην: ζηλοῦτε 2 δὲ τὰ πνευματικά, 14μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε. Ὁ γὰρ λαλῶν γλώσση 2 οὐκ ἀνθρώποις λαλεῖ, ἀλλὰ τῶ θεῶ: οὐδεὶς γὰρ ἀκούει, πνεύματι δὲ λαλεῖ μυστήρια. Ὁ δὲ προφητεύων 3 άνθρώποις λαλεῖ οἰκοδομὴν³ καὶ παράκλησιν καὶ παραμυθίαν. Ο λαλών γλώσση ξαυτόν οἰκοδομεῖ, δ 4 δὲ προφητεύων ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖ. Θέλω δὲ 5 πάντας ύμᾶς λαλεῖν γλώσσαις, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε: μείζων γὰρ ὁ προφητεύων ἢ ὁ λαλῶν γλώσσαις, ἐκτὸς⁵ εἰ μὴ διερμηνεύει, είνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομὴν λάβη. Νυνὶ δέ, ἀδελφοί, ἐὰν ἔλθω πρὸς 6 ύμᾶς γλώσσαις λαλῶν, τί ύμᾶς ώφελήσω, $\frac{1}{2}$ ἐὰν μὴ ύμῖν λαλήσω ἢ ἐν ἀποκαλύψει, ἢ ἐν γνώσει, ἢ ἐν προφητεία³ ἢ ἐν διδαχῆ; "Ομως¹⁰ τὰ ἄψυχα¹¹ φωνὴν 7

¹ νυνί, now, already. ² ζηλόω, be zealous, am jealous. ³ οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification. ⁴ παραμυθία, ας, ἡ, encouragement, comfort. ⁵ ἐκτός, aside from, besides. ⁶ διερμηνεύω, translate, interpret. ⁷ ὡφελέω, profit, help. ⁸ ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ⁹ προφητεία, ας, ἡ, prophecy. ¹⁰ ὅμως, yet, nevertheless. ¹¹ ἄψυχος, inanimate, lifeless.

διδόντα, εἴτε αὐλός, εἴτε κιθάρα, εἰαν διαστολὴν τοῖς φθόγγοις 4 μὴ διδῶ, πῶς γνωσθήσεται τὸ αὐλούμενον 5 ἢ τὸ κιθαριζόμενον; 6 Καὶ γὰρ ἐὰν ἄδηλον 7 φωνὴν 8 σάλπιγ ξ^8 δ $\tilde{\omega}$, τίς παρασκευάσεται εἰς πόλεμον; ¹⁰ 9 Ούτως καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς γλώσσης ἐὰν μὴ εὔσημον11 λόγον δῶτε, πῶς γνωσθήσεται τὸ λαλούμενον; "Εσεσθε γὰρ εἰς ἀέρα¹² λαλοῦντες. Τοσαῦτα, ¹³ εἰ τύχοι, 10 γένη 15 φωνῶν ἐστὶν ἐν κόσμω καὶ οὐδὲν αὐτῶν ἄφωνον. 16 Έὰν οὖν μὴ εἰδῶ τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς, 11ἔσομαι τῷ λαλοῦντι βάρβαρος,17 καὶ ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ βάρβαρος.¹⁷ Ούτως καὶ ὑμεῖς, ἐπεὶ ζηλωταί¹⁸ ἐστε 12 πνευμάτων, πρὸς τὴν οἰκοδομὴν¹⁹ τῆς ἐκκλησίας ζητεῖτε ἵνα περισσεύητε. Δ ιόπερ 20 ὁ λαλῶν γλώσση 13 διερμηνεύη. 21 προσευγέσθω ἵνα Έὰν προσεύχωμαι γλώσση, τὸ πνεῦμά μου προσεύχεται, ὁ

¹ αὐλός, οῦ, ὁ, flute, pipe. ² κιθάρα, ας, ἡ, lyre, harp. ³ διαστολή, ῆς, ἡ, difference, distinction. ⁴ φθόγγος, ου, ὁ, tone, voice. ⁵ αὐλέω, play a flute, play the flute. ⁶ κιθαρίζω, play the lyre, harp. ⁷ ἄδηλος, unseen, indistinct. ⁸ σάλπιγξ, τγγος, ἡ, trumpet. ⁹ παρασκευάζω, prepare, make ready. ¹⁰ πόλεμος, ου, ὁ, war, battle. ¹¹ εὕσημος, clear, distinct. ¹² ἀἡρ, ος, ὁ, air. ¹³ τοσοῦτος, so great, so much. ¹⁴ τυγχάνω, obtain, happen. ¹⁵ γένος, ους, τό, race, kind. ¹⁶ ἄφωνος, speechless, mute. ¹⁷ βάρβαρος, barbarous, barbarian. ¹⁸ ζηλωτής, οῦ, ὁ, Zealot, zealot. ¹⁹ οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification. ²⁰ διόπερ, therefore, for this very reason. ²¹ διερμηνεύω, translate, interpret.

δὲ νοῦς¹ μου ἄκαρπός² ἐστιν. Τί οὖν ἐστίν; 15
Προσεύξομαι τῷ πνεύματι, προσεύξομαι δὲ καὶ τῷ νοῖ:¹ ψαλῶ³ τῷ πνεύματι, ψαλῶ³ δὲ καὶ τῷ νοῖ.¹ Ἐπεὶ 16 ἐὰν εὐλογήσης τῷ πνεύματι, ὁ ἀναπληρῶν⁴ τὸν τόπον τοῦ ἰδιώτου⁵ πῶς ἐρεῖ τὸ Ἀμὴν ἐπὶ τῆ σῆ εὐχαριστίᾳ,6 ἐπειδὴ² τί λέγεις οὐκ οἶδεν; Σὺ μὲν γὰρ καλῶς 17 εὐχαριστεῖς, ἀλλ' ὁ ἔτερος οὐκ οἰκοδομεῖται. 18 Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου, πάντων ὑμῶν μᾶλλον γλώσσαις λαλῶν: ἀλλ' ἐν ἐκκλησίᾳ θέλω πέντε 19 λόγους διὰ τοῦ νοός¹ μου λαλῆσαι, ἵνα καὶ ἄλλους κατηχήσω,8 ἢ μυρίους² λόγους ἐν γλώσση.

'Αδελφοί, μὴ παιδία γίνεσθε ταῖς φρεσίν: ¹⁰ ἀλλὰ τῷ 20 κακίᾳ ¹¹ νηπιάζετε, ¹² ταῖς δὲ φρεσὶν ¹⁰ τέλειοι ¹³ γίνεσθε. 21 'Έν τῷ νόμῳ γέγραπται ὅτι 'Εν ἑτερογλώσσοις ¹⁴ καὶ ἐν χείλεσιν ¹⁵ ἑτέροις λαλήσω τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ οὐδ'

¹ νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ² ἄκαρπος, unfruitful, barren. ³ ψάλλω, sing, sing praise. ⁴ ἀναπληρόω, fill up, fulfill. ⁵ ἰδιώτης, ου, ὁ, unskilled or ungifted person, amateur. ⁶ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ⁷ ἐπειδή, since, because. ⁸ κατηχέω, teach by word of mouth. ⁹ μυρίοι, ten thousand, innumerable. ¹⁰ φρήν, φρενός, ἡ, thinking, understanding. ¹¹ κακία, ας, ἡ, malice, evil. ¹² νηπιάζω, be (as) a child, babe. ¹³ τέλειος, complete, perfect. ¹⁴ ἐπερόγλωσσος, of another tongue. ¹⁵ χείλος, ους, τό, lip, edge.

ούτως εἰσακούσονταί 1 μου, λέγει κύριος. $^{\prime\prime}\Omega$ στε αὶ 22 γλώσσαι εἰς σημεῖόν εἰσιν, οὐ τοῖς πιστεύουσιν, ἀλλὰ τοῖς ἀπίστοις: 2 ἡ δὲ προφητεία, 3 οὐ τοῖς ἀπίστοις, 2 άλλὰ τοῖς πιστεύουσιν. Ἐὰν οὖν συνέλθη ἡ ἐκκλησία 23 όλη ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ πάντες γλώσσαις λαλῶσιν, εἰσέλθωσιν δὲ ἰδιῶται 4 ἢ ἄπιστοι, 2 οὐκ ἐροῦσιν ὅτι μαίνεσθε; Εάν δὲ πάντες προφητεύωσιν, εἰσέλθη δέ 24 τις ἄπιστος 2 ἢ ἰδιώτης, 4 ἐλέγχεται 6 ὑπὸ πάντων, άνακρίνεται 7 ύπὸ πάντων, καὶ οὕτως τὰ κρυπτὰ 8 τῆς 25 καρδίας αὐτοῦ φανερὰ γίνεται: καὶ οὕτως πεσών ἐπὶ πρόσωπον προσκυνήσει τῷ θεῷ ἀπαγγέλλων ὅτι Ὁ θεὸς ὄντως 10 ἐν ὑμῖν ἐστιν.

Τί οὖν ἐστίν, ἀδελφοί; Ὁταν συνέρχησθε, ἕκαστος 26 ὑμῶν ψαλμὸν¹¹ ἔχει, διδαχὴν ἔχει, γλῶσσαν ἔχει, ἀποκάλυψιν¹² ἔχει, ἑρμηνείαν¹³ ἔχει. Πάντα πρὸς

¹ είσακούω, listen, hear. ² ἄπιστος, unbelieving, faithless. ³ προφητεία, ας, ή, prophecy. ⁴ ιδιώτης, ου, ό, unskilled or ungifted person, amateur. ⁵ μαίνομαι, rage, be furious. ⁶ ἐλέγχω, convict, reprove. ⁷ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ⁸ κρυπτός, hidden, secret. ⁹ φανερός, manifest, apparent. ¹⁰ ὄντως, really, indeed. ¹¹ ψαλμός, οῦ, ό, song of praise, psalm. ¹² ἀποκάλυψις, εως, ή, revelation, unveiling. ¹³ έρμηνεία, ας, ή, interpretation, translation.

οἰκοδομὴν γινέσθω. Εἴτε γλώσση τις λαλεῖ, κατὰ δύο 27 ἢ τὸ πλεῖστον τρεῖς, καὶ ἀνὰ² μέρος, καὶ εἶς διερμηνευέτω: 3 ἐὰν δὲ μὴ ή διερμηνευτής, 4 σιγάτω 5 ἐν 28 ἐκκλησία: ἑαυτῷ δὲ λαλείτω καὶ τῷ θεῷ. Προφῆται 29 δὲ δύο ἢ τρεῖς λαλείτωσαν, καὶ οἱ ἄλλοι διακρινέτωσαν. Έὰν δὲ ἄλλω ἀποκαλυφθῆ καθημένω, 30 ό πρώτος σιγάτω. 5 Δ ύνασθε γὰρ καθ' ἕνα πάντες 31 προφητεύειν, ἵνα πάντες μανθάνωσιν, καὶ πάντες παρακαλώνται: καὶ πνεύματα προφητών προφήταις 32 ύποτάσσεται. Οὐ γάρ ἐστιν ἀκαταστασίας 7 ὁ θεός, 33 άλλὰ εἰρήνης, ὡς ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις τῶν άγίων.

Αἱ γυναῖκες ὑμῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν: οὐ 34 γὰρ ἐπιτέτραπται αὐταῖς λαλεῖν, ἀλλ' ὑποτάσσεσθαι, καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει. Εἰ δέ τι μαθεῖν θέλουσιν, ἐν 35 οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄνδρας ἐπερωτάτωσαν: αἰσχρὸν γάρ

¹ οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification. ² ἀνά, upwards, upon. ³ διερμηνεύω, translate, interpret. ⁴ διερμηνευτής, οῦ, ὁ, interpreter, translator. ⁵ σιγάω, be silent, become silent. ⁶ διακρίνω, discriminate, judge. ⁷ ἀκαταστασία, ας, ἡ, distrurbance, disorder. ⁸ ἐπιτρέπω, permit, allow. ⁹ αἰσχρός, shameful, base.

έστιν γυναιξίν ἐν ἐκκλησία λαλεῖν. "Η ἀφ' ὑμῶν ὁ 36 λόγος τοῦ θεοῦ ἐξῆλθεν; "Η εἰς ὑμᾶς μόνους κατήντησεν; 1

Εἴ τις δοκεῖ προφήτης εἶναι ἢ πνευματικός, 37 ἐπιγινωσκέτω ἃ γράφω ὑμῖν, ὅτι κυρίου εἰσὶν ἐντολαί.
Εἰ δέ τις ἀγνοεῖ,² ἀγνοείτω.²

"Ωστε, ἀδελφοί, ζηλοῦτε³ τὸ προφητεύειν, καὶ τὸ λαλεῖν 39 γλώσσαις μὴ κωλύετε: πάντα εὐσχημόνως⁴ καὶ κατὰ 40 τάξιν⁵ γινέσθω.

Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον δ 15 εὐηγγελισάμην ὑμῖν, ὅ καὶ παρελάβετε, ἐν ῷ καὶ ἑστήκατε, δι' οὖ καὶ σώζεσθε: τίνι λόγῳ 2 εὐηγγελισάμην ὑμῖν, εἰ κατέχετε, ἐκτὸς εἰ μὴ εἰκῆ ἐπιστεύσατε. Παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις, ὅ καὶ 3

¹ καταντάω, come to, arrive. ² ἀγνοέω, not know, be unaware. ³ ζηλόω, be zealous, am jealous. ⁴ εὐσχημόνως, becomingly, properly. ⁵ τάξις, εως, ή, arranging, order. ⁶ κατέχω, hold back, hold fast. ⁻ ἐκτός, aside from, besides. ⁶ εἰκῆ, without cause or reason, vainly.

παρέλαβον, ὅτι χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ήμῶν κατὰ τὰς γραφάς: καὶ ὅτι ἐτάφη: καὶ ὅτι 4έγήγερται τῆ τρίτη ἡμέρα κατὰ τὰς γραφάς: καὶ ὅτι 5 ὤ ϕ θη Κη ϕ ᾶ, 2 εἶτα 3 τοῖς δώδεκα: ἔπειτα 4 ὤ ϕ θη ἐπάνω 5 6 πεντακοσίοις άδελφοῖς ἐφάπαξ, ἐξ ὧν οἱ πλείους μένουσιν ἔως ἄρτι, τινὲς δὲ καὶ ἐκοιμήθησαν: 8 ἔπειτα 4 7 ώφθη Ἰακώβω, εἶτα³ τοῖς ἀποστόλοις πᾶσιν: ἔσχατον 8 δὲ πάντων, ώσπερεὶ⁹ τῷ ἐκτρώματι, 10 ἄφθη κἀμοί. 9 Έγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων, ὃς οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος, διότι 2 ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ. Χάριτι δὲ θεοῦ εἰμι ὅ εἰμι, καὶ ἡ 10 χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ¹³ ἐγενήθη, ἀλλὰ περισσότερον¹⁴ αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα, ¹⁵ οὐκ ἐγὼ δέ, άλλ' ή χάρις τοῦ θεοῦ ή σὺν ἐμοί. Εἴτε οὖν ἐγώ, εἴτε 11 έκεῖνοι, οὕτως κηρύσσομεν καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε.

¹ θάπτω, bury. ² Κηφᾶς, ᾶ, ὁ, Cephas. ³ εἶτα, then, thereafter. ⁴ ἔπειτα, then, after this. ⁵ ἐπάνω, above, over (gen). ⁶ πεντακόσιοι, five hundred, 500. ⁷ ἐφάπαζ, once for all, once. ⁸ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ⁹ ώσπερεί, like, as. ¹⁰ ἔκτρωμα, τος, τό, untimely birth. ¹¹ ἐλάχιστος, least, smallest. ¹² διότι, because, on this account. ¹³ κενός, empty, vain. ¹⁴ περισσός, excessive, abundant. ¹⁵ κοπιάω, toil, labor.

Εί δὲ γριστὸς κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, πῶς 12 λέγουσίν τινες ἐν ὑμῖν ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν; Εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ χριστὸς 13 έγήγερται: εἰ δὲ χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, κενὸν 1 ἄρα τὸ 14κήρυγμ α^2 ήμῶν, κενη δὲ καὶ ή πίστις ὑμῶν. 15 Εύρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες τοῦ θεοῦ, ὅτι έμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ θεοῦ ὅτι ἤγειρεν τὸν χριστόν, ον οὐκ ἤγειρεν, εἴπερ 4 ἄρα νεκροὶ οὐκ έγείρονται. Εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, οὐδὲ χριστὸς 16 έγήγερται: εἰ δὲ χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαία 5 ή 17πίστις ύμων: ἔτι ἐστὲ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμων. Ἄρα 18 καὶ οἱ κοιμηθέντες έν χριστῷ ἀπώλοντο. Εἰ ἐν τῆ ζωῆ 19ταύτη ήλπικότες ἐσμὲν ἐν χριστῷ έλεεινότεροι πάντων άνθρώπων έσμέν.

¹ κενός, empty, vain. ² κήρυγμα, τος, τό, proclamation, preaching. ³ ψευδόμαρτυς, υρος, ό, false witness. ⁴ εἴπερ, if perhaps, if indeed. ⁵ μάταιος, vain, useless. ⁶ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ⁷ ἐλεεινός, miserable, pitiable.

Νυνὶ δὲ χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν 20κεκοιμημένων έγένετο. Έπειδη γάρ δι' άνθρώπου δ 21 θάνατος, καὶ δι' ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν. Ώσπερ 22 γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτως⁵ καὶ έν τῷ χριστῷ πάντες ζωοποιηθήσονται. Έκαστος δὲ 23 έν τῶ ἰδίω τάγματι: 7 ἀπαρχ $\mathring{\eta}^2$ χριστός, ἔπειτα 8 οἱ τοῦ χριστοῦ ἐν τῆ παρουσία αὐτοῦ. Εἶτα τὸ τέλος, ὅταν 24 παραδώ τὴν βασιλείαν τῷ θεῷ καὶ πατρί, ὅταν καταργήση πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν έξουσίαν καὶ δύναμιν. Δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεύειν, α ἄχρι οδ αν θη 25 πάντας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. Ἔσχατος 26 έχθρὸς καταργεῖται ὁ θάνατος. Πάντα γὰρ ὑπέταξεν 27 ύπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. Όταν δὲ εἴπῃ ὅτι Πάντα ύποτέτακται, δῆλον¹² ὅτι ἐκτὸς¹³ τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ πάντα. "Όταν δὲ ὑποταγῆ αὐτῷ τὰ πάντα, 28 τότε καὶ αὐτὸς ὁ υίὸς ὑποταγήσεται τῷ ὑποτάξαντι

¹νυνί, now, already. ²ἀπαρχή, ῆς, ἡ, first fruit. ³κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ⁴ἐπειδή, since, because. ⁵οὕτως, thus, so. ⁶ζωοποιέω, make alive, make to live. ⁷τάγμα, τος, τό, division, group. ⁸ἔπειτα, then, after this. ⁹παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ¹⁰εἴτα, then, thereafter. ¹¹βασιλεύω, reign, rule. ¹²δῆλος, clear, evident. ¹³ἐκτός, aside from, besides.

αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα ἦ ὁ θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν.

Έπεὶ τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; 29 Εἰ ὅλως¹ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; Τί καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν² πᾶσαν 30 ὥραν; Καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω, νὴ³ τὴν ὑμετέραν⁴ 31 καύχησιν,⁵ ἢν ἔχω ἐν χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν. 32 Εἰ κατὰ ἄνθρωπον ἐθηριομάχησα⁶ ἐν Ἐφέσῳ,⊓ τί μοι τὸ ὄφελος,® εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; Φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὔριον² γὰρ ἀποθνήσκομεν. Μὴ πλανᾶσθε: 33 Φθείρουσιν¹⁰ ἤθη¹¹ χρηστὰ¹² ὁμιλίαι¹³ κακαί. 34 Ἐκνήψατε¹⁴ δικαίως¹⁵ καὶ μὴ ἀμαρτάνετε: ἀγνωσίαν¹6 γὰρ θεοῦ τινὲς ἔχουσιν: πρὸς ἐντροπὴν¹² ὑμῖν λέγω.

¹ δλως, altogether, completely. ² κινδυνεύω, be in danger, am in danger. ³νή, by (a particle of affirmation employed in oaths). ⁴ ὑμέτερος, your. ⁵ καύχησις, εως, ή, boasting, act of boasting. ⁶ θηριομαχέω, fight with wild animals. ⁷ Ερεσος, ου, ή, Ephesus. ⁸ ὄφελος, ους, τό, use, benefit. ⁹ αὔριον, tomorrow. ¹⁰ φθείρω, destroy, corrupt. ¹¹ ἡθος, ους, τό, custom, habit. ¹² χρηστός, good, kind. ¹³ ὁμιλία, ας, ή, association, company. ¹⁴ ἐκνήφω, come to one's senses. ¹⁵ δικαίως, righteously, justly. ¹⁶ ἀγνωσία, ας, ή, ignorance. ¹⁷ ἐντροπή, ής, ή, shame, humiliation.

Άλλ' ἐρεῖ τις, Πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί; Ποίω δὲ 35 σώματι ἔρχονται; Ἄφρον, οὐ δ σπείρεις, οὐ 36 ζωοποιεῖται² ἐὰν μὴ ἀποθάνη: καὶ ὃ σπείρεις, οὐ τὸ 37 σῶμα τὸ γενησόμενον σπείρεις, ἀλλὰ γυμνὸν³ κόκκον, εἰ τύγοι, σίτου ἤ τινος τῶν λοιπῶν: ὁ δὲ θεὸς αὐτῷ 38 δίδωσιν σῶμα καθώς ἠθέλησεν, καὶ ἑκάστῳ τῶν σπερμάτων τὸ ἴδιον σῶμα. Οὐ πᾶσα σὰρξ ἡ αὐτὴ 39 σάρξ: ἀλλὰ ἄλλη μὲν ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ κτηνών, 7 ἄλλη δὲ ἰχθύων, 8 ἄλλη δὲ πτηνών. 9 Καὶ 40 σώματα ἐπουράνια, 10 καὶ σώματα ἐπίγεια: 11 ἀλλ' έτέρα μὲν ἡ τῶν ἐπουρανίων¹⁰ δόξα, ἑτέρα δὲ ἡ τῶν ἐπιγείων. 11 Ἄλλη δόξα ἡλίου, καὶ ἄλλη δόξα σελήνης, 12 41 καὶ ἄλλη δόξα ἀστέρων: 13 ἀστὴρ 13 γὰρ ἀστέρος 13 διαφέρει 4 ἐν δόξη. Οὕτως καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν 42 νεκρών. Σπείρεται έν φθορᾶ, 15 έγείρεται έν ἀφθαρσία: 16 σπείρεται ἐν ἀτιμία, 17 ἐγείρεται ἐν δόξη: σπείρεται ἐν 43

¹ ἄφρων, foolish, senseless. ²ζωοποιέω, make alive, make to live. ³γυμνός, naked, wearing only under-garments. ⁴ κόκκος, ου, ὁ, grain, seed. ⁵ τυγχάνω, obtain, happen. ⁶ σῖτος, ου, ὁ, wheat, grain. ⁷ κτῆνος, ους, τό, beast of burden. ⁸ ἰχθύς, ὑος, ὁ, fish. ⁹ πτηνός, feathered, winged. ¹⁰ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ¹¹ ἐπίγειος, of the earth, earthly. ¹² σελήνη, ης, ή, moon. ¹³ ἀστήρ, ος, ὁ, star. ¹⁴ διαφέρω, differ, carry through. ¹⁵ φθορά, ᾶς, ή, destruction, corruption. ¹⁶ ἀφθαρσία, ας, ή, incorruptibility, immortality. ¹⁷ ἀτιμία, ας, ή, dishonor, disgrace.

άσθενεία, $^{^{1}}$ ἐγείρεται ἐν δυνάμει: σπείρεται σῶμα 44 ψυχικόν, έγείρεται σῶμα πνευματικόν. Έστιν σῶμα ψυγικόν,² καὶ ἔστιν σῶμα πνευματικόν. Οὕτως καὶ 45 γέγραπται, Έγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Άδὰμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν. Ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ εἰς πνεῦμα ζωοποιοῦν. Άλλ' οὐ πρῶτον τὸ πνευματικόν, ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, 46 ἔπειτα 4 τὸ πνευματικόν. Ο πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς, 47 χοϊκός: ⁵ ὁ δεύτερος ἄνθρωπος ὁ κύριος ἐξ οὐρανοῦ. 48 Οἷος ὁ γοϊκός, τοιοῦτοι καὶ οἱ γοϊκοί, καὶ οἷος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι: καὶ καθώς 49 έφορέσαμεν⁸ την εἰκόνα⁹ τοῦ γοϊκοῦ, ⁵ φορέσωμεν⁸ καὶ την εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου.

Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἶμα βασιλείαν 50 θεοῦ κληρονομῆσαι οὐ δύνανται, οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ. 10 Ἰδού, μυστήριον ὑμῖν 51

¹ ἀσθένεια, ας, ή, weakness, sickness. ² ψυχικός, natural, wordly-minded. ³ ζωοποιέω, make alive, make to live. ⁴ ἔπειτα, then, after this. ⁵ χοϊκός, made of earth or dust, earthy. ⁶ οἷος, such as, of what kind. ⁷ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ⁸ φορέω, wear, bear. ⁹ εἰκών, όνος, ή, image, likeness. ¹⁰ κληρονομέω, inherit, obtain. ¹¹ φθορά, ᾶς, ή, destruction, corruption. ¹² ἀφθαρσία, ας, ή, incorruptibility, immortality.

λέγω: πάντες μὲν οὐ κοιμηθησόμεθα, πάντες δὲ άλλαγησόμεθα, 2 ἐν ἀτόμω, 3 ἐν ῥιπ $\tilde{\eta}^{4}$ ὀφθαλμοῦ, ἐν τ $\tilde{\eta}^{52}$ ἐσγάτη σάλπιγγι: 5 σαλπίσει 6 γάρ, καὶ οἱ νεκροὶ έγερθήσονται ἄφθαρτοι, καὶ ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα. 53 Δεῖ γὰρ τὸ Φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν 10 τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν. 11 "Όταν 54 δὲ τὸ φθαρτὸν⁸ τοῦτο ἐνδύσηται ἀφθαρσίαν,⁹ καὶ τὸ θνητὸν 10 τοῦτο ἐνδύσηται ἀθανασίαν, 11 τότε γενήσεται ό λόγος ό γεγραμμένος, Κατεπόθη 2 ό θάνατος εἰς νῖκος. 13 Ποῦ σου, Θάνατε, τὸ κέντρον; 14 Ποῦ σου, 55 "Άδη, 15 τὸ νῖκος; 13 Τὸ δὲ κέντρον 14 τοῦ θανάτου ἡ 56 άμαρτία: ή δὲ δύναμις τῆς άμαρτίας ὁ νόμος: τῷ δὲ 57 θεῷ χάρις τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νῖκος 13 διὰ τοῦ κυρίου ήμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. ៘ στε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, 58 έδραῖοι 16 γίνεσθε, ἀμετακίνητοι, 17 περισσεύοντες ἐν τῶ

¹ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ² ἀλλάσσω, change, alter. ³ ἄτομος, indivisible moment of time, moment. ⁴ ριπή, ῆς, ἡ, rapid movement, twinkling. ⁵ σάλπιγξ, ιγγος, ἡ, trumpet. ⁶ σαλπίζω, sound a trumpet. ⁷ ἄφθαρτος, imperishable, immortal. ⁸ φθαρτός, perishable, corruptible. ⁹ ἀφθαρσία, ας, ἡ, incorruptibility, immortality. ¹⁰ θνητός, subject to death, mortal. ¹¹ ἀθανασία, ας, ἡ, immortality. ¹² καταπίνω, drink down, swallow. ¹³ νῖκος, ους, τό, victory. ¹⁴ κέντρον, ου, τό, sharp point, sting. ¹⁵ Ἅδης, ου, ὁ, Hades. ¹⁶ ἐδραῖος, steadfast, firm. ¹⁷ ἀμετακίνητος, immovable, firm.

ἔργῳ τοῦ κυρίου πάντοτε, εἰδότες ὅτι ὁ κόπος¹ ὑμῶν οὐκ ἔστιν κενὸς² ἐν κυρίῳ.

 Π ερὶ δὲ τῆς λογίας 3 τῆς εἰς τοὺς ἁγίους, ὥσπερ διέταξα 4 16 ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας, οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιήσατε. Κατὰ μίαν σαββάτων ἕκαστος ὑμῶν παρ' 2 έαυτῶ τιθέτω, θησαυρίζων ό τι ἂν εὐοδῶται, είνα μή, όταν ἔλθω, τότε λογίαι³ γίνωνται. "Όταν δὲ 3 παραγένωμαι, οθς ἐὰν δοκιμάσητε δι' ἐπιστολῶν, 10 τούτους πέμψω ἀπενεγκεῖν11 τὴν χάριν ὑμῶν εἰς Ίερουσαλήμ: ἐὰν δὲ ἦ ἄξιον τοῦ κάμὲ πορεύεσθαι, σὺν 4 έμοὶ πορεύσονται. Ἐλεύσομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς, ὅταν 5 Μακεδονίαν 12 διέλθω: Μακεδονίαν 12 γὰρ διέργομαι: 6 πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν 13 παραμεν $\tilde{\omega}$, 14 ἢ καὶ παραχειμάσω, ἵνα ύμεῖς με προπέμψητε 16 οὖ ἐὰν πορεύωμαι. Οὐ 7θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι ἐν παρόδ $\omega^{^{17}}$ ἰδεῖν: ἐλπίζω δὲ

¹ κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ² κενός, empty, vain. ³ λογία, ας, ἡ, collection, collecting. ⁴ διατάσσω, command, give orders to. ⁵ Γαλατία, ας, ἡ, Galatia. ⁶ οὕτως, thus, so. ⁷ θησαυρίζω, lay up, store up. ⁸ εὐοδόω, cause to prosper. ⁹ δοκιμάζω, prove, approve. ¹⁰ ἐπιστολή, ῆς, ἡ, letter, dispatch. ¹¹ ἀποφέρω, carry off, bear away. ¹² Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹³ τυγχάνω, obtain, happen. ¹⁴ παραμένω, remain beside, continue. ¹⁵ παραχειμάζω, winter, pass the winter. ¹⁶ προπέμπω, send before, send forth. ¹⁷ πάροδος, ου, ἡ, passage, thoroughfare.

χρόνον τινὰ ἐπιμεῖναι¹ πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ κύριος ἐπιτρέπῃ.² Ἐπιμενῶ¹ δὲ ἐν Ἐφέσῳ³ ἔως τῆς 8 Πεντηκοστῆς:⁴ θύρα γάρ μοι ἀνέῳγεν μεγάλη καὶ 9 ἐνεργής,⁵ καὶ ἀντικείμενοι6 πολλοί.

Έὰν δὲ ἔλθῃ Τιμόθεος, βλέπετε ἵνα ἀφόβως γένηται 10 πρὸς ὑμᾶς: τὸ γὰρ ἔργον κυρίου ἐργάζεται ὡς καὶ ἐγώ. 11 Μή τις οὖν αὐτὸν ἐξουθενήσῃ: προπέμψατε δὲ αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ, ἵνα ἔλθῃ πρός με: ἐκδέχομαι γὰρ αὐτὸν μετὰ τῶν ἀδελφῶν. Περὶ δὲ Ἀπολλώ τοῦ 12 ἀδελφοῦ, πολλὰ παρεκάλεσα αὐτὸν ἵνα ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν: καὶ πάντως όὐκ ἤν θέλημα ἵνα νῦν ἔλθῃ, ἐλεύσεται δὲ ὅταν εὐκαιρήσῃ. 14

Γρηγορεῖτε, ¹⁵ στήκετε ¹⁶ ἐν τῆ πίστει, ἀνδρίζεσθε, ¹⁷ 13 κραταιοῦσθε. ¹⁸ Πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπη γινέσθω. 14

¹ ἐπιμένω, continue, remain. ² ἐπιτρέπω, permit, allow. ³ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ⁴ πεντηκοστή, ῆς, ἡ, Pentecost. ⁵ ἐνεργής, effective, active. ⁶ ἀντίκειμαι, lie opposite, i.e. oppose. ⁷ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ⁸ ἀφόβως, fearlessly. ⁹ ἐξουθενέω, despise, ignore. ¹⁰ προπέμπω, send before, send forth. ¹¹ ἐκδέχομαι, await, expect. ¹² Ἀπολλῶς, ὁ, Apollos. ¹³ πάντως, altogether, by all means. ¹⁴ εὐκαιρέω, have opportunity, time. ¹⁵ γρηγορέω, watch, keep watch. ¹⁶ στήκω, stand, stand fast. ¹⁷ ἀνδρίζομαι, act like a man, am brave. ¹⁸ κραταιόω, strengthen, confirm.

Παρακαλώ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί – οἴδατε τὴν οἰκίαν 15 Στεφανᾶ,¹ ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ² τῆς Ἁχαΐας,³ καὶ εἰς διακονίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξαν⁴ ἑαυτούς – ἵνα καὶ ὑμεῖς 16 ὑποτάσσησθε τοῖς τοιούτοις, καὶ παντὶ τῷ συνεργοῦντι⁵ καὶ κοπιῶντι.⁴ Χαίρω δὲ ἐπὶ τῆ 17 παρουσίᾳ⁷ Στεφανᾶ¹ καὶ Φουρτουνάτου⁵ καὶ Ἁχαϊκοῦ, ὅτι τὸ ὑμῶν ὑστέρημα¹0 οὖτοι ἀνεπλήρωσαν.¹¹ 18 Ἀνέπαυσαν¹² γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ ὑμῶν: ἐπιγινώσκετε οὖν τοὺς τοιούτους.

Άσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας: ¹³ ἀσπάζονται 19 ὑμᾶς ἐν κυρίῳ πολλὰ Ἀκύλας ¹⁴ καὶ Πρίσκιλλα, ¹⁵ σὺν τῆ κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ 20 ἀδελφοὶ πάντες. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ¹⁶ ἀγίῳ.

¹ Στεφανᾶς, ᾶ, ὁ, Stephanas. ² ἀπαρχή, ῆς, ἡ, first fruit. ³ Ἀχαῖα, ας, ἡ, Achaia. ⁴ τάσσω, arrange, appoint. ⁵ συνεργέω, work together. ⁶ κοπιάω, toil, labor. ⁷ παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ⁸ Φορτουνάτος, ου, ὁ, Fortunatus. ⁹ ἀχαϊκός, οῦ, ὁ, Achaicus. ¹⁰ ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ¹¹ ἀναπληρόω, fill up, fulfill. ¹² ἀναπαύω, refresh, take rest. ¹³ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁴ ἀχύλας, ὁ, Aquila. ¹⁵ Πρίσκιλλα, ης, ἡ, Prisca, Priscilla. ¹⁶ φίλημα, τος, τό, leice.

Ο ἀσπασμὸς¹ τῆ ἐμῆ χειρὶ Παύλου. Εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν 21 κύριον Ἰησοῦν χριστόν, ἤτω ἀνάθεμα.² Μαρὰν³ ἀθά.³ 23 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. Ἡ 24 ἀγάπη μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. Ἀμήν.

 $^{^1}$ ἀσπασμός, οῦ, ὁ, greeting, salutation. 2 ἀνάθεμα, τος, τό, accursed, curse. 3 αθά, come (Aramaic).